

KOVA

KOVOJ
TU ĮGYSI
SVO
TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SAJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:

metams ,, 2.00
pusmečiui ,, 1.00

ADRISAS:

1418 So. 2-nd Street.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 34

Philadelphia, Pa. 30 Rugpiučio (August) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Darbo biuras.

VISŲ kulturiškesnių tautų ateiviai Amerikoje turi prie tam tikrų savo organizacijų įsitaisę skyrių, vadinamą ar tai darbo biuru, ar darbo komisija ar komitetu. Tokio biuro uždavinys — sužinoti, kur koks yra darbas ir nurodyti jį reikalaujantiems savo viengėnčiams, ypač tik-ką atkeliavusiems. Tokią įstaigą turi lenkų tautiškas «Związek» ir, rodos, socialistų «Związek»; pastarojo tokio komiteto negirdėjau, bet konstitucija nurodo, kad socialistai paduos brolišką ranką draugams ir šiame atvėjyje. Latvių Socialistų Sąjungos konstitucijoj pasakyta, kad toks komitetas parūpį darbą naujai pribuvantiems draugams.

Tokis darbo biuras reikėtų, labai reikėtų turėti ir mūsų Sąjungai. Ikišiol vienok niekas nē «Kovoje», nē susivaziavimuose neužsiminē apie tai. Jau dviejuose paskutiniuose susivaziavimuose buvo įnešimai apie įvedimą pašelpo ligoje, — apie tai vertėtų pakelt platesnes diskusijas, t.y. «Kovoje», kad ir susivaziavimai pripažino nereikalingu daiktu tokį susiŕelpi-

mą, — bet apie darbo prirodijimą nieks da nepakēlē klausimo. Tuo tarpu tas reikalas žmogui darbininkui kuo-svarbiausias. Nuturi darbo, neturi nieko. Ypač tik-ką atvaziavusiems, o da labiaus pabėgusiems iš caro nagų, gali buti ir buva labai blogai, nes netikėtai išvaziavę neturi kada susiziot su kuom nors iš genčių ar ŕiaip pažįstamų, arba ir tų neturi.

Rodos tik per du pastaruoju mėnesiu atsiŕaukē į «Kovos» redakciją septyni draugai—revoliucionieriai, kuriuos nelmtas likimas teip staiga prispyrē apleist Rusijos revoliuciją. Visi tie draugai, patįs ar per kitus, kreipēsi, klausdami, ar nebutų koks darbas redakcijoj; jie visi ēję mokslus vidutinius, o trįs yra universiteto studentai, — visi gali ir literatiškai darbuotis ir geri agitatoriai. Kaip liudna, kad nē ėia, redakcijoj — apie tai nēr nē kalbos, nes mūsų redakcija iŕtolo tik turbut išrodo turtinga... — nē kitur kur negalime prirodyti atsakantesnį darbą, kad draugai galētų užsidirbti pragyvenimą ir sykiu savo gyvąją energiją pašvęsti mūsų kovai ir

«Kovai». Bet kaip darbo negauna – rupestis, – tą žino kiekviens darbininkas, – kaip ruda geležis suėda jo energiją; arba ir gavus kokį perdaug nepaprastą darbą, persunkų iš-syk, tuojaus tas pakerta dvasią. Nedyvai, kad pereitais metais, kaip imigracijos statistika parodo, atvažiavę į Ameriką du lietuviai literatai niekur ikišiolei neparodo savo plunksnos. Męs žinome, kad šiame draugijos surėdyme kasdien žusta tukstančiai talentų. Jų išgelbėt męs nestengiam, bet galėtume tiems naujiems draugams bent suteikti draugišką rodą, išrasti atsakantesnį darbą ir jie, viena, nenuleistų savo dvasios į rupesties nagus, o antra, greitai užmegstų su mumis draugiškus ryšius, ir teip mūsų abelnas darbas daug laimėtų, nes būtų daugiau spėkų, kurių mums teip truksta.

Apie tokio biuro naudingumą ir reikalingumą vargu galima būtų ginčytis. Gali kilt klausimas tik, kaip jį įkūnyt, kad jis praktiškai atliktų savo uždavinį. Draugai iš įvairių vietų atsiųstų tam komitetui (arba vienai paskirtai ypatai) žinias, koks yra darbas, kaip ilgai dirbama, koks uždarbis. Reikalaujantieji darbo kreipiasi prie komiteto ir gauna informacijos apie darbą. Teip, ar kitaip tas būtų atliekama – praktika parodytų geriaus; tik reikėtų įkurti tokį darbo [ar bedarbių] biurą: jo uždavinys nesunkus ir nereikalaujantis daug lėšų. Jo pirmiausias uždavinys – parupinti darbą šviežiai atvažiavusiems. Pagyvenusieji kelis mėnesius patįs jau moka apsižiūrėt; bet iš-pradžią labai sunku.

J. Baltrušaitis.

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA ŠEŠTA.

5. Politiškoji kova.

(Tąsa).

TOLIAUS, męs reikalaujame (kareivystės) *militarizmo panaikinimo*. Pirmiausia męs to reikalaujam dėlto, kad militarizmas yra sunkus jungas slėgiantis visuomenę, o labiausia proletarijatą (darbininkus). Toliaus męs esame militarizmo priešais dėlto, kad jis yra kaipi išjuokimu žmonių laisvės. Sako, kad kareivystė (militarizmas) prisideda prie fizinio (kūniško) išplėtojimo ir sutvirtinimo žmonių. Męs gi manome, kad sistematišku gimnastikos besilavinimu galima pasiekti anaipol neblogesnes pasekmes be to žiaurausios apsiėjimo, kuriam patenka kazarmėse visuomenės sūnūs. Militarizmas gali privesti prie surumbėjimo tokią kulturišką tautą, kaip prancūzai, ką prirodė garsingoji Dreifuso byla. Kiek begėdiškų istorijų atidengė ta byla, o tuo tarpu Prancūzijos kariumeniškuose rateliuose, žiūrint «armijos garbės» švilgiu, visi tie dalykai yra pilnai leistini.

Militarizmas gadina visuomenę tuo, kad jis reikalauja aklo pasidavimo viršininko valiai ir teip užmuša pačiam užsimezgime žmogiškos vertybės jausmą. Kokios pasekmės to ištvirkinančio apsi-reiškimo, aiškiai matyt iš to, kaip žmonėms, pabuvusiems kareivystėje tarnystėj, sunku išsigelbėti nuo «prispaustųjų kliaudžių», teip gi iš to, kaip žiauriai apsieina vyresnybė su kareiviais, apie ką mums pasakoja debatai Austrijos ir Vokietijos parlamente. Tą patį prirodo kitų aficerių puikybė, privilegijuotas padėjimas, kuri

kariumenės viršininkai užima draugijoj ir kuris sutvėrė juose nuomone, būk jiems viskas pavalyta, leistina, ką tik nori daryti su civiliškais žmonėmis. Kas mūsų nežino tokių atsitikimų, kad koks aficerius, susiginėjęs su civilišku žmogum, paguldo jį ant vietos. O kas laukia aficeriaus už tokią žmogžudystę? Teismas jį nusprendžia į areštą, bet jis greitai gauna susimylėjimą; per tai tikslingai esti sudrūtinamas tas privilegijuotas kariumenės viršininkų padėjimas. Bet kuo-įvaisiausiu, kuo-žymiausiu prirodymu tos ištvirkinančios kareivystės įtekmės, lygiai ir priešingumo žmonių reikalams, yra garsinga Vokiečių cėsoriaus kalba į rekrūtus. Toje kalboje buvo išreikšta mislis, kad kareiviai, jei jis (cėsorius) jiems palieps, turi šauti į savus tėvus, motinas ir brolius.

Ankščiau aš kalbėjau apie sunkenybę, kuri per militarizmą gula ant žmonių. Nežiūrint jau didumo tos sunkenybės, da pavojingesnis žmonių reikalams tas, kad dėl jos negali būti įvykdinti kulturiški užvedimai. Kiek tokių kultūros (apšvietimo ir visokių pagerinimų) dalykų buvo pradėta ir valdžia negalėjo to išpildyt, kad ir būtų norėjęs, tiktai dėlto, kad ji neturėjo tiems reikalams pinigų, o pinigų nėra dėlto, kad didžiausiąją dalį praryja kariumenės budžetas! Męs negalime kaip reikiant užtaisyti teismų (sūdų) reikalus, negalim įtaisyti ligonbučių, kiek mums jų reikia, męs negalime žmoniškai padėti plėtotis mokslui ir dailai ir priversti esame palikti pamintą žmonių apšvietimą. Įdomų sulyginimą padarė vienas prancūzas, Kamill Ilamarion: jis sulygino, kiek įvairios viešpatystės išleidžia pinigų kariumenės užlaikymui ir kiek mokykloms. Tas sulygimas aiškiai parodo kiekvienos valstybės kulturiškumo (apšvietimo) laipsnį. Tas sumas, kurias valdžios išleidžia ant kariumenės ir žmonių apšvietimo, padalinęs kiekvienos šalies gyventojams, jis atrado, kokia dalis pripuola kiekvienam žmogui. Jis padarė sekančią tsblyčią (skaitlinės reiškia frankus):

	Kariumenė.	Žmonių apšvietimas.
Prancūzija	20.00	3.50
Anglija	18.60	3.10
Hollandija	17.90	3.20
Saksonija	11.90	1.90
Wuertbergija	11.90	1.90
Bavarija	11.90	2.60
Prusija	10.20	2.80
Rusija	10.20	0.15
Danija	8.80	4.70
Italija	7.60	1.80
Belgija	6.90	2.30
Austrija	6.80	1.70
Šveicarija	4.10	4.20

Tai gi matote, kad mažiausia išleidžiama mokykloms Rusijoj, – tai viena, o antra – kad iš visų Europos valstybių tik viena Šveicarija išleidžia mokyklų reikalams daugiau, ne kaip kariume nei.

Toliaus, priminus, kad kareivystė sunaikina daug visuomenės spėkų, kurios galėtų būt pašvenčiamos naudingam darbui įvairiose šakose, ir tada vargiai kas sakys, kad šitie vokiečių rašytojaus, Jastowo, žodžiai yra perdėti: «Militarizmo sunkenybė teip didelė, kad pas mus kariumenės reikalai pradėjo stumti laukan visus kultūros reikalus».

Prie to visko kariumenė yra panaudojama visada žmonių prispaudimui ir niekad jos tiesų apginimui. Austrijos parlamente kareis ministeris atvirai praušė, kad militarizmo tikslu yra – «*apginuotą ranka palaikyti ramumą ir tvarką šalies viduje*». Kadangi revoliucijos dvasia niekad neužmiega žmonėse, tai kanuolės turi būt prirengtos. Toliaus, kadangi netenkinamas vis labiau ir labiau apima didelės proletarijų minias, ir kadangi tos minios susirinkę į nedaugelį vietų, tai buržuazija reikalauja apginimo nuo proletarijato pasikilnijimų, gresiančių josios (buržuazijos) galybei ir nuo-

savybei. Militarizmas todėl neperskiriamai surištas su kapitalistišku surėdymu. Štai dėl ko visi buržuazinių santaikos draugų pasikilnijimai, kad ir kažin kaip bus dori ir garbingi jų tikslai, pasiliks be jokių pasekmių, kolei gyvuos kapitalizmas. Keletas metų atgal Rusijos caras, kaip žinote, teip pat apsiskelbė esąs santaikos draugu, vienok tą pačią valandą jis užsakė padirbt naujas kanuoles (armotas) ir naujus kariškus laivus ir, nors jis patarė nusiginkluot, jis toliaus ginklavosi. Ir kaip čia gali tikėt, kad valdžios paleis kareivius namo tuo laiku, kad, visos kapitalistiškosios pasaulės akys godumu įsmeigtos į didelę Kynų rinką, kada kiekviena pramonės šaka, pradedanti šiokią-tokią rolę lošti pasaulės rinkoje, puola ant savo laimikio kaip draskantis žvėris ir su neužsitikėjimu tyrinėja menkiausius konkurento pasijudinimus. Ne, daugiau reikia kariškų laivų, daugiau kareivių, daugiau kanuolių kad išanksto būtų atmuštas konkurentų noras praplatinti savo ekonomiškos apyrbės įtekme.

Ir abelnai kokia tai absurdiška idėja — tasai nusiginklavimas, kada dešimtys tūkstančių bajoriškų ir buržuaziškų šeimynų vaikų turi gyventi valstybės lėšomis, o kur gi tie prigimti tinginiai gaus geresnį ir platesnį gyvenimą, jeigu ne kariumenės tarnystėje. Ir kas gi daugiausia reikalauja leib-gvardijiečių milžinų, jei ne neprubežiuotasis Rusijos vienvaldis? Ne tik dėl paviršutinio blizgėsio, kurį jie priduoja jo (caro) dvarui savo blizgančiomis mandieromis, jie reikalingi jam dėl to, kad turėtų tarp savęs ir liaudies šiek-tiek platesnį tarpinį visuomenės klodą, kuris akise žmonių padarytų jam tamtikrą garbės ženklą: kad galėtų turēt užtvarą savo despotizmo apginimui, jam reikalinga, teip sakant, jo prispaudimo bendradarbiai, kurie ir gauna savo dalį iš bendro laimikio. Štai dėl ko nė viens išmintingas žmogus neima už rimtą dalyką tuos šauksmus apie nuginklavimą, nemato juose tikrojo noro įgyvendinti santaiką. Visai priešingai, labai įtikėtina yra kita nuomonė, kad tas caro patarimas tai geras diplomatiškas žingsnis santykiuose su Anglija, noras išlošti daugiau laiko stipresniam apsiginklavimui! Ir ponai diplomatai, matomai, puikiai tą tikslą suprato.

Ar šiaip ar teip yra, mes džiaugiamės tuoju caro patarimu. Kada ta idėja paeina nuo teip galingo valdovo, tai mes galime atkreipti ant jos visų atydą ir pasinaudot jaja mūsų agitacijoj. Kada, reikalaujant mums panaikinti militarizmą, mums atsako, kad tai negalima, kad tai utopija (svajonė), tai mes tiems ponams sosto apginėjams primename autoritetišką Rusijos caro apskelbimą. Pagalios, pastaraisiais metais mes matėme nemažai pavyzdžių, kuomet tarptautiškai ginčai buvo trečiųjų teismo išrišami.

Bet šitasai žmonių priespaudos įnagis — militarizmas — savo gyvenimą galutinai pabaigs tik tai laisvoje socialistiškoje valstybėje.

(Toliaus bus).

Juodašimčiai ir valdžia.

VISI puikiai žino, kaip baisiai yra persekiojama dabar pirmieji spauda, — apie socialdemokratų spaudą jau nėra ką ir bekalbėt: mažiausias daiktas — tuoj konfiskuojami jos numeriai, uždaromas laikraštis, rašytojai į kalėjimą kišami. Laisvai gali rašyt pas mus tik tai juodašimčių laikraščiai; jie dar gi pašalpa iš valdžios gauna. Ir varo savo darbą, kad viskas traška!

Ir *Vilnij* jau turime mes tokį «nedėlinį» juodašimčių laikraštį — «Morskaja Volna» (Jūrių Banga); jau devyni numeriai jo išėjo. Prieš mane guli aštuntasis numeris. — Pirmutinėj vietoj žėri juodomis raidėmis atspausta: «Rusų tauta, neužmiršk karės (vainos) ir renkis į ją!» Toliau eina straipsniai, laiškai ir eilės. Beabejonės,

3 pirmutinė vieta čia pašvenčiama žydams. Jie esą visų dabartinių neramumų šaltinis, jie užmušinėja «nekaltus žmones», juodašimčių draugus! Ir žinomas juodašimčių vadovas Davydovas rašo jiems laišką, neva persergėdamas.

«Prakeiktoji, persekiojamoji tauta! — pradeda jis tą savo laišką: — Nesistebėk, kad mes ikišiol neatsilyginom tau už visus tavo kraugerių darbus ir užmušinėjimus išpasalų! Mes manėme, kad mūsų valdžia gerai supras kruvinąjį jūsų darbą ir pagal nuopelnus atlygis jums už mus, kaip Rusijos sūnus, bet mes apsirikom... Bet tikri būkit, kad dabar mes už viską jums patį atlyginsim! Ir nę vieno kraujo lašelio, kurį jūs praliejote, nepaliksim neapmokėto... Gana jau! Pasilsėkit jūs truputį ir laukit!... Mes nemokėsime jums iš-uz kertės — atsilygysim atvirai ir dorai»...

Panašus visas laiškas. O redakcija nuo savęs priduria, kad panašių laiškų ji visas krūvas gaunanti, — tebūna tai, girdi, žydams persergėjimu. Jeigu gi jie nenustos pradėtuju savo keliu eiti, tai nieks nebeišgelbėsias jų nuo «teisingo» žmonių atsilyginimo — nė kariūmenė (vaiskas), nė valdžia.

Įžengiamamjam to paties numerio straipsnyje leidžiamos paskalos, būk Lietuvos bajorai jau galandą kardus, slapta mokinasi ginklus vartoti; jie nori, girdi, nuo jūrių iki jūrių sau nepriklausomą Lenkiją turėti; visus «prakeiktuosius maskolius» jie, esą, rengiasi iš «savo» krašto išvaryti, o jei neištengs išvaryti, tai išpianti...

Ir už tokius raštus anaipol nekonfiskuoja valdžios tarnai juodašimčių laikraščių — ne, tankiai da patį padeda juos platinti, patį padeda skerdynes rengti, — tai juk aišku, kaip ant delno!

Ir už tai dabar «tikriesiems rusams» leista iš Kauno gub. vieną savo atstovą nusiųst į trečiąją dumą, o iš Vilniaus gub. net du! Be to da vieną iš Varšavos ir vieną iš Užkaukazio. Sakau «tikriesiems rusams» arba juodašimčiams tai leista, kadangi tik jie vieni, gyvendami tarp svetimų tautų, visur reikalavo, kad jiems būtų leista skyrium bent po vieną atstovą nusiųsti.

Tokiu tai keliu eina mūsų valdžia.

Vyriausiamjam juodašimčių laikrašty, «Ruskoje Znamia» (Rusų Vėliava), randame paties caro telegramą «tikrųjų rusų» pirmasėdžiu Dubrovinui. Joje jisai prašo Dubrovino pasakyt ačiu visiems «tikrųjų rusų sąjungos» pirmsėdžiams, iškur tik buvo jam atsiųstos telegramos su pasveikinimais ir linkėjimais. «Tebūna Man, — baigiasi telegrama, — rusų sąjunga tikra atspirčia!»

Tokias telegramas gaudami, žinoma, juodašimčiai da aukščiau kelia savo galvą ir da drąsiau šaukia savo sėbrus nepatinkamų sau žmonių skerdynes taisyti. Bet neju-gi da ilgai teip galės būt! Kad tik, kitiems duobę bekasdami, patį į ją neipultų!

Gandras.

Įdomus budelio prisakymas.

Pusiau valdiškame rusų dienraštyje «Vilenskij Viestnik» buvo apgarsintas įdomus kariūmenei įsakymas, išleistas garsausiaus «Siberijos apėmėjo», janarolo Rennekampfo, kuris karėje su japonais buvo visai mažas, o Siberijoje pasidarė didvyriu, žudant revoliucionierius.

Dabar Rennekampfas pildo «didvyriškus» darbus Vilniaus karės apskrityje.

Tarp rubežinių sargų (abieščikų) ant Prūsų rubežiaus ir kelių žmonių, atėjusių iš Prūsų pusės kilo koks ten nesusipratimas, prasidėjo muštynės. Vienas kareivis su kulbe sudavė vienam žmogui ir tas pabėgo, išliko nesuimtas. Rennekampfas, aiškindamas tą, anot jo, teip «liudną» atsitikimą, šiokius nurodymus davė kareiviams:

«Matau, kad smūgiai buvo ne gana svarbūs, jeigu užpuolikas

galėjo pabėgt. Jei mušt, tai mušt teip, kad vieno kirėio būtų gana. Lygiai teip, jeigu durt, tai tiktai syki, i smert; o šauti — vienas šūvis ir — negyvas! Tada ištikrųjų pasakysiu, kad karevis — vyras, kad su savo ginklu nesibovija.»

Taigi kraugeriškasis didvyris karės Rusijos su Japonija savo įsakymuose pasiliko tokiu, koku buvo. Gal jis kaip nors nusiramis, atsigėres kraujo...

Reikaluose revoliucijos auku.

Šio rugpiučio mėn. 22 d. gauta iš Europos kvita (N 98), nuo LSDP. užsienio atstovo NN., toms aukoms, kurių 600 dol. neperseniai buvo pasiūsta (žr. «Kovas» 31 N). Prie kvitos šiaip rašo: «Žinią nuo paties LSDP. Centro Kom neužilgo pamatysite laikraštyje «Žarija».

Čionai laikau už pareigą nors pora žodžių primint draugams ir šiaip prijaučiantiems mūsų tėvynės revoliucijiniam judėjimui, kad pasistengtų juo daugiau mūsų čionykštės visuomenės sukurtint, juo giliau sužadint laisvės troškimo jausmus. Dabar deda revoliucijos sušelpimui aukas vos tik gal dešimta dalelė mūsų brolių. Bet kur kitos devynios? Bažnyčias stato, klioštoriams aukauja, smuklininkus tukina!

Gražų pavyzdį kai-kurios lietuvių sodybos padarė tverdamos nuolatinis revol. rėmimo komitetas. Reikėtų, kad visur jie susitvertų. Tame mūsų Sąjungos kuopelės privalėtų duot iniciatyvą prilaikyt kontrole.

Su meile Jums ir socializmui

Rev. Rėm. Kom. išdininkas J.O.Širvydas.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Apie 20 d. rugpiučio prasidėjo Rusijos gubernijose (be Kaukazo ir Sibiro) rinkimai i trečiąją dumą. Ikišiol yra žinia tik iš Smolensko gubernijos — balsavime laimėjo liberalai (gal kadetai).

Odesoje ar penki anarchistai užsibarikadavo vienam name ir per langus šaudė i apgulančią juos kariumenę. Teip jie gynėsi 18 valandų. Žuvo policijos viršininkas ir daug kazokų. Anarchistų žuvo du, o kiti trys pabėgo.

Teroristų darbai. Baltstogės gubernatorius Schroetter užmuštas, Batume policijos viršininkas su savo pačia sunkiai sužeisti, bombai trūkus.

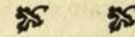
Vokietija. Eina gandas, kad lenkai ištikrųjų sudarę suokalbi nužudyti Prusų karalių Vilių. Tas suokalbis jau esąs atidengtas; jo sėdynė Galicijoje, mieste Krokavoj ir Lemberge.

Hollandija. Žydų-sionistų susivažiavimas užsibaigė Haagoj. Jie išsirinko nuolatinį komitetą, kurs rūpysis perkelti žydus i Palestiną. Mat kad žydų tautą labai persekioja visur, tai sionistai-patrijotai nori grįžti i senąją tėvynę. Tai tikra svajonė. Yra ir «socialistų-sionistų», ką teip svajoja.

Tarptautszkasis socialistu kongresas. Stuttgarto miestas rugpiučio 18 d. pasidarė gyvesnis, nes tą dieną suvažiavo iš visų pasaulės kraštų socialistiškų ir darbininkiškų organizacijų atstovai-

delegatai. Šitasai kongresas skaitlingesnis už kitus: vienos tik Vokietijos delegatų suvažiavo netoli 300; anglai išsiuntė 130, prancūzai — 90, iš Australijos atvažiavo 80 ir tt.

Tarp delegatų yra žmonės, užsitarnavusieji visuotiną darbininkų pagarbą savo stamantria ir narsia kova už darbininkų ateitį. Teip, iš Vokietijos August Bebel, P.Singer ir E.Bernstein; iš Austrijos Adler ir Daszynski; iš Prancūzijos Jaures ir Vaillant; iš Šveicarijos senyvas draugas Greulich; iš Anglijos Hyndman; iš Rusijos Akelrod ir Plechanov; iš Belgijos Ansele ir Vandervalde; iš Hollandijos Van Kol ir Troelstra; iš Švedijos Brauting; tarp Amerikos delegatų yra žinomas Hilquit iš New Yorko.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Telegrafistų streikas. Be ekonomiškų reikalavimų, kurie paminėti pereitame «Kovas» numeryje, telegrafistai dabar stato politiška reikalavimą: kad privatiškų kompanijų telegrafas būtų perimtas i valdžios rankas. Jie renka visokius prirodymus, kaip telegrafo kompanijos skriaudžia ne tik savo darbininkus, bet visą visuomenę, daro šelmystes: pavyzdžiui — paima užmokestį už telegramą, o paskui tą pranešimą nusiunčia laišku, ir tt.

Amerikos Darbo Federacija paskyrė tam tikrą komitetą, i kurį įeina tos Federacijos prezidentas, Gompers, anglekasių unijos prezidentas Mitchell ir Keefe. Tas komitetas, kaip galint, turis sutaikyti telegrafistų unijas su kopanijoms.

Washingtono kompanijų pasiuntiniai iš Arizonos pranešė valdžiai, kad duotų kariuvių apginimui jų nuosavybės, nes mat girdi streikininkai gresią jiem. Bet valdžia nepasiskubino, liepė kreipties prie Arizonos valstybės gubernatoriaus; jei tas pripažis, kad reikia kariumenės streiklaužių apginimui, tai tada bus prašymas išpildytas.

Viena nedidelė kompanija jau taikosi su darbininkais.

Telegrafistų sąjungos prezidentas Small savo atsišaukime i Jungt. Valstybių ir Kanados telegrafistus ir kitus darbininkus ragina rinkti aukas dviem fondam: streikininkų pašelpai ir apitacijai už telegrafo perėmimą i valstybės nuosavybę. Šitai agitacijai turėtų būt surinkta per 60 dienų 2 milijonai dolerių.

Kapitulistų šunybės. Koloradoj kasyklų savininkai pradėjo kitaip spausti darbininkus; kuomet byloje prieš Kalnakasių Federaciją ir jos viršininkus nieko nelaimėjo, tai dabar pavaro visus darbininkus, kurie neturi tam tikros kortos nuo kasyklų savininkų draugovės, kurios rankose yra ir geležinkeliai. Apygardėj Cripple Creek ir Victor girdi be tokių kortelių darbininkai negali gaut darbą. 21 darb. jau pavarytas. Norint gaut tas kortas, darbininkai turi tiems ponams prirodyti kad nieko bendro neturi nē su Western Federation of Miners (Vakarų Kalnakasių Fed.), nē su United Mine Workers. Šita pastaroji vedama Mitchellio, kapitalistų pataikūno, o ir tai vakarų krašto anglies ponams nepatinka. Ne bereikalo Kolorada pavadinta «Maskolija».

DARBININKU JUDEJIMAS SVETUR.

Lentpiuvių darbininkų unija šiaurinėje Švedijoje pralaimėjo kovą su savo dideliais samdytojais. Keli šimtai tapo išvaryti iš jų triobelį, kurios buvo pastatytos ne ant jų nuosavios žemės.

* * *

Organizuotų darbininkų, prigulinčių prie sąjungų («trade unions») daugiausia Vokietijoje. Neseniai buvo tame atvėjyje pirmą vietą užėmusi Anglija, dabar ją puse milijono viršija Vokietija. Anglijoje yra sąjungų sąnarių lygiai 2 milijonai, o Vokietijoje — 2,524,000.

* * *

Greta su revoliucijos judėjimu Rusijoje eina darbininkų profesijinių sąjungų judėjimas, pagal Vakarų Europos modelį. Peterburge yra į 50,000 sąnarių. Tame skaitliuje yra 10,000 geležies darbininkų; 7,000 spaustuvių darb.; 3,300 duonkepių; 3,000 krautuvių darb.; 3,000 namų statytojų; 3,500 vilnonių dalykų dirbėjų; 2,500 medžio darbininkų ir tt.

LIETUVOS DARBININKŲ JUDEJIMAS.

Krekinava (Kauno gub.). Moterių streikas. Leonardavo dvarų (Krekinav. vals.) valdo grapo Kasakauskio duktė. Darbininkų padėjimas blogas. Algos mažos, o dirbti reikia daug. Darbas tęsiasi nuo saulės tekėjimo ligi sėdimo. Moterims reikia išeiti per metus 30 dienų. Jei dienų neišeina, tai kumėčini išskaito pusseptinto rublio. Liepos 16 dieną išvarė moteris prie rugių ir pasakė, jei kuri neateisianti, tai būsianti iš dvaro išvaryta. Moters tyčia sutarė neit, jei nemokės po pusę rublio nuo dienos, nepabijoję nė ponios gązdinimų. Ant rytojaus ponis nusileido, sutiko mokėti po pusę rublio nuo dienos. Moterių laimėjimas labai sukėlė vyrų dvasią. Nežiūrint jokių ponios bauginimų darbininkai smarkiai buvo besirengią streikuoti: vistiek, girdi, ponai nieko geruoju neduosia. Nenusiūgindami ir ponios ketinamųjų pasikviesti dragūnų. Po to darbininkai žymiau eina išvieno ir vienas kitą užsistoja. Neseniai užveizda išlojojo vieną darbininką, tuoj visi buvo besitarią kišt maišan užveizdą, tik tas atsiprašė. (»Žar.«)

IŠ PARTIJŲ IR SĄJUNGŲ GYVENIMO.

Vokietijoje gegužės mėnesio pabaigoj vienas po kito buvo Miunchene profesijonalinės geležies darbininkų sąjungos ir pietų Vokietijos darbininkų vartotojų bendrovių susivažiavimas. Geležies darbininkų sąjungos susivažiavime dalyvavo du šimtu Vokietijos darbininkų atstovų; be to da buvo keli atstovai iš Austrijos, Šveicarijos ir Prancūzijos. Pirmiausia metasi čia į akis nepaprastas sąjungos augimas. 1905 metų pabaigoj teprigulėjo prie jo 259 tūkstančiai 692 sąnariai, o 1906 metų pabaigoj — jau 335 tūkstančiai 75 sąnariai, dabar yra 360 tūkstančių. Tokiu būdu iš 100 geležies darbininkų prie sąjungos priguli 40. Sąnarių mokesčiai 1906 metais perėjo 7 milijonus rublių. Daugiausia buvo apversta tų pinigų susirgusiems, bedarbiams, keliaujantiems ir persekiojamiems sąnariams sušelpiti. Kadangi pabirkantai ir ten paskutiniame tarpe labai smarkiai vienijasi kovoj su darbininkais, nutarta mažiukų, vietinių streikų nekelti — tokiems streikams tiktai darbininkų spēkos išsiaikvoja. Sąnario mokesčiai suaugusiems darbininkams liko pakeltas iki 60 fenigų (netoli 30 kap.) per mėnesį, moterims ir nepilnamečiams — 25 fenigai.

Visą nedėlią tęsėsi šitas susivažiavimas. Paskui prasidėjo 180 pietų Vokietijos vartotojų bendrovių atstovų susivažiavimas. Visos tos bendrovės yra įkūrusios vieną sąjungą. Prigulėjo prie jų iš viso 1905 metų pabaigoj 146 tūkstančiai 171 sąnarys, o tarp jų 110 tūkstančių 670 — darbininkai; kiti — tarnaujančieji, amatinin-

kai, ūkininkai, smulkieji valdininkai (čínaukai). Tos bendrovės ne tiktai pardavinėja viską, kas tik yra paprastam žmogui reikalinga, bet dargi pačios kepa duoną, daro zeltero vandenį, limonadą, dirba šepėčius, cigarus... Iš viso 1906 metais visos tos bendrovės pardavė tavorų už 20 milijonų rublių: penkais su puse milijono daugiau, negu 1905 metais. Tokios vartotojų bendrovės, be abejo, didelę naudą atneša darbininkams.

SĄJUNGOS REIKALAI.

Kas link naujosios tvarkos.

Dabartiniame laike matome «Kovoj» daug kalbama apie «naująją tvarką». Tikiuosi, ir man bus leista išreikšti savo nuomonę per organą.

Teisybė, visokių nuomonių randasi, ir visokios kalbos eina, kad «Kova» sustos ėjus, kad Sąjunga pairs, ir daugiau tam panašių neprielankių keblumų skleidžiama yra. Nereikalinga butų taip kalbėt, kad mes bandytume nuodugnai išgvildinti Sąjungos stovį, ir kaip galima butų apsilenkt su virš minėtais keblumais ir smarkiau tarp tamsių darbininkų agitaciją varyt. Bet mes nesigilinam, tik paviršium žiurime, o labiausia, kaip pamatome mažesnes įeigas, o didesnes išeiigas, na tai ir gema visokios svajonės mūsų smegeninėse.

Bijausi apsirikt, kad jeigu ir toliau taip bus, kaip dabar yra, didesnėms išlaidoms esant, įeigas išleisim, «Kovos» fondą išsėsim, ir pasiliks taip: darbininkams dirbantiems prie «Kovos» jau nebus iš ko apmokėt; žinomas dalykas, darbininkas negaudamas apmokėjimo, priverstas eiti kitur uždarbiauti dėl pragyvenimo, — tai pirmas dalykas — mirtis «Kovai». Bet da vienas klausimas stovi nejudintas, kad da «naujosios tvarkos» nėra, tik rengiamės eiti prie jos, jau turime pasidarę šioki-tokį pleną, pagal kokį turėsime eiti, o užstojus visai «naujai tvarkai» tai da nežinome kaip gali stotis — gali gana smarkiai pakilt įplaukos, ir tt.

Reikalinga buvo mums «naujoji tvarka», be jos mums buvo sunku pradėtą darbą varyt smarkiai; senoji tvarka, tai nebuvo tvarka. Nepriešingas esmu naujai tvarkai, bet labai but buvęs praktiškas darbas, kad da but įvykus naujoji tvarka nuo IV Susivažiavimo; da galėjome skurst ir betvarkiai iki IV Susiv. Butume galėję da ėsant senajai tvarkai imt trečią zecerį ir užsiimt pašaliniais darbais (bet ne vien plakatais), tai nebutume bijoję šitų dalykų, pro kuriuos žengiam drebančiu žingsniu ir girdim tokius išsireiškimus draugų... Pašaliniai darbai but buvę jau išmėginti, išplaukų daug mažiaus but buvę, tai butume kapitalo turėję — tai but nereikėję krupčiot nuo naujosios tvarkos.

Bet nekurie, sakau, kad tik nekurie užsigėidė naujos tvarkos laike susivažiavimo, ir neatbutinai turėjo kilt smarkios diskusijos tarp senatvarkių ir naujatvarkių ir kuom jos užsibaigė? Užsibaigė kerštais, šnairavimais, barniais ir tt. Žinomas dalykas nenorėjo užsileist vieni antriems, ir, sakau,

naujoji tvarka įvyko ne iš supratimo visų draugų, kitas sup⁶ rato ją, bet matė jos ateities pirmus žingsnius, ant kurių gali suklypt, tai iš tokios priežasties ir kilo tos smarkiosios diskusijos.

Taigi, draugai! Turime teip darbuotis, kad but daug didesni vaisiai, negu buvo prie senosios tvarkos.

Tuli kalba, kad dėl senosios tvarkos jau būtų nebuvę iš ko išrinkt centro komitetas. Kas tokį dalyką teip perstato, tai klysta. Ne tiek buvo daug darbo, ir ne toks sunkus, kad tik kuopos but prisilaike takto. Bet kaip buvo betvarkė ir kuopos maišė visai savais reikalais cent. komitetą; bet po teisybei, buvo sunku centro organizatoriui, kurs savo darbą turėjo atlikt ir susinėšimų sekretoriaus; išdininkas atliko savo užduotį ir turtų raštininko, zinomas dalykas, kad per tokį apsunkinimą, niekas ne but apsiėmęs į centro kom. Bet, kad žednas but atlikęs pavestą jam užduotį, tai but lengva buvę išrinkt pilnas komitetas.

Todėlei, draugai, nelaikas dabar kelt visoki lytintis visą Sąjungą keblumai, tik dabar reikalinga yra žėdnam bevienam draugui susikrutint; kad žėdnas tik biskį pasikrutjsim, tai ir pamatysim savo darbo pasekmes.

Lai nauja tvarka gyvuoja,
Kaip ant didjurių vilnis banguoja;
Kas buvo, to daugiau nebus,
Ir kerštai tarp mūsų pražus.

P.Sks.

Massachusetts valstybės rajono konferencija.

Mass. valstybės rajono susivažiavime, Worcester, Mass., 28 liepos, -07. visų buvusių delegatų likos priimta tokia rezoliucija:

Visoj pasaulėj kilsta milijonai prispaustų proletarijų, visomis spėkomis stengias išsiliuosuoti iš tos sunkios vergijos, šaukdami:

Šalin algos vergija!
Šalin kapitalistų tvarka!
Šalin kruvinoji tyranija!

Lai pakelia darbininkas savo puslėtą ranką — prasmegs visi dykaduoniai-galiūnai.

Tulose vakarų Europos viešpatystėse, kur darbininkams, laimėjus kovoje, tapo įvestos politiškos tiesos, jie pažino savo priešą.

Bet dvi dideles žemes — Rusiją ir Suvienytas Valstybes, vieną valdo tyronas caras, pastarąją — kapitalistai, ką visokiais būdais stengias nuslopinti darbininkų luomos susipratimą. Regėdami tokias baisybes, mes užmezgėm rišį Mass. kuopų ir darbuosimės savo brolių lietuvių-darbininkų tarpe. Žadinsim juos, auginsim darbininkišką solidariškumą, darysim tą, kas mums ligšiol buvo uždrausta.

PROTOKOLAS.

Worcester, Mass. liepos 28 d. buvo konferencija Mass. valstybės rajono.

Susivažiavimą atidarė organizatorius S. Donela. Susivažiavimo vedėju išrinkta J. Zubas; raštininku — Z. Jankauskas; svetainės prižiūrėtoju — T. Rubikas.

1. Perskaityta protokolas pirmos konferencijos Bostone; vienbalsiai priimta.

2. Išdavimas raporto centro komiteto. Finansų knygoms peržiūrėti išrinkta šie draugai: M. Dusevyčius ir K. Armonas. Knygų peržiūrėtojai atrado, jog nuo konferencijos Bostone įplaukė už tikėtus: \$ 44.70; už žygūnės laiškus: \$ 8.35; viso: 53.05. Išėjo: 31.62. Liekas pas išdininką J. Tuinilą \$ 21.43.

3. Buvo svarstyta apie perkėlimą organo «Kovos» iš Philadelphia į Brooklyną. Po tulam svarstymui atrastas nereikalingu: 1) kadangi ir Philadelphiaj yra užtektinai lietuvių nesusipratusių darbininkų, lai tik tenykščiai draugai darbuojasi jų tarpe, o vaisiai gali būt dideli; 2) bereikalingos lėšos. Tuos pinigus yra ant ko naudingesnio ir svarbesnio apverst.

Sulaikymas «Kovos» laike perkėlimo sulaikys didžiai progę. Todėl vienbalsiai nutarta «Kovą» palikti ant vietos, t. y. Philadelphiaj.

4. Atrasta už reikalingą išleisti, rajono lėšoms, tam tikrus agitatyviškus lapelius 10.000 egz., ir platinti tarpe lietuvių darbininkų. Medega tiems lapeliams sudaryti pavesta kiekvienam sąnariui rašyti, kaip kas moka, ar gali. Surašęs draugas turi pasiųsti tam tikram išrinktam komitetui: Antonovui, J. Zubui ir V. Narijaucui. Komitetas peržiūrės ir galutinai apdirbs.

5. Artinantis rudeniu bus rengiamos tarptautiškos prakalbos, kur bus parankiaus, ir pakviečiami anglų socialistų kalbėtojai.

6. Iš rajono išdo paskirti \$ 10.00 literatūros agentui, pertraukimui knygelį darbininkiško turinio. Kuopos, kurios reikalaus knygų, turi pranešti rajono agentui, kokių knygų reikalauja. Už darbį, likusį nuo knygų, nutarta paskirti: pusę rkjono išdan ir pusę kuopos išdan.

7. Surinktas aukas revoliucijos reikalams per prakalbas ir tt. nutarta siųsti vien tik: LSDP.

8. Atrasta už reikalingą, teipgi likos nutarta surengti prakalbas, jeigu bus galima ir sutvėrti kuopas, lietuvių apgyventose kolonijose: Lowell, Mass. ir Nashue, N.H. Prakalbų lėšos turės būt apmokamos iš rajono išdo, o jeigu bus galima sukolektuoti laike prakalbų, tai iš tų pinigų bus apmokamos lėšos. Kalbėtojų legališku išrinktas Antonov, kuriam bus apmokama iš rajono išdo ne daugiau kaip po \$ 2.00 per dieną.

9. Ateinanti konferencija nutarta laikyt Lynn, Mass. kada tenykštė kuopa turės progą surengti.

10. Dėlei skundo draugo J. Viznio ant draugų: A. Rubiko ir V. Narijaucko, tapo išrinktas trečiųjų teismas. Pirmsėdžiu buvo Antonov ir du teisėjai: P. Čiras ir P. Klikunas. Po tulam teisėju tyrinėjimui, draugai tapo suvesti į santaiką. Tuo laiku draugai susūko: «Šalin iš mūsų tarpo nesutikimai! Lai gyvuoja meilė, lygybė ir brolystė!»

Tuomi ir užsibaigė konferencija.

Vedėjas: J. Zubas, rašytojas: Z. Jankauskas.

V konferencija IV Rajono.

Passaic, N.Y. liepos 28 d. laikė konferenciją LSS. kuopos IV rajono New York'o ir New Jersey vals. Konferencijon pribuvo delegatai:

Nuo: 19 k. Brooklyn, N.Y.: A. Barzdžionis, K. Česna, A. Ramanauckas; 11 k. Newark, N.J.: A. Stanelis, J. Vaičiulionis, B. Mikulis, K. Krulikas, J. Mačiulskis, J. Didvalis; 45 k. Passaic, N.J.: P. Sakatauckas, J. Pikiš, E. Kinderas; 65 k. Paterson, N.J.: A. Zdanis, V. Malinauckas, J. Jonikis, A. Masevyčius; 52 k. New York, N.Y.: M. Danielius, F. Narvydas; 59 k. Jersey City, N.J.: P. Biskis, J. Skunskas. Teip pat pribuvo rajono komitetas: orggan. J. Šukys, susin. sekr. P. Norkus, turtų sekr. M. M. Račiutė, išdininkas F. Lingis

ir knygius J.Grinius. Viso delegatų pribuvo 24.

Dienos pirmsėdžiu išrinkta J.Grinius.

Pirmiausiai buvo skaityta protokolas IV konfer. Priimtas.

Rajono komit. pranešimai.

1. Prkalbos buvo parengtos: Brooklyn'e, Newark'e ir Patersone du kartu. Patersone susitvėrė nauja LSS. 65-ta kuopa.

2. Maršruto drg. Antonov'ui negalima buvo parengt, kadangi nesenei rajone buvo rengiamos prakalbos, kuriose kalbėjo drg. F. Bagočius.

3. Iplaukimų ir išleidimų rajone nebuvo.

4. Aukos surinktos pereitoj konferencijoj pasiūstos, kvitos pas išdininką.

5. Knygius pranešė, kad drg. J.Naujoko padovanotų knygu pardavė už \$9.63. Pirko naujų knygu už \$8.17. Dabar randasi pas knygių už \$1.46. Teip pat apturėjo naujos literatūros iš Vilniaus, parduodant kuopoms gal nuleist 33%. Pas knygių galima gaut visokias knygas, kurios garsinamos «K.».

N u t a r i m a i.

1. Parengt prakalbas, kur nēr kuopų ir kur kuopossilnais tovi, kaip tai: Harrison, N.J., Elizabeth, N.J., Bayonne, N.J. ir Bloomfield, N.J., teip pat ir tose vietose kur yra kuopos.

2. Rajono lėšomis uždengt prakalbas Paterson'e, kurios siekia \$6.90.

3. Kuopos kaip galėdamos privalo parengt spektaklius.

4. Apkalbėta, kad draugai, kiek kas galėdamas, skolintų «Kovai» pinigų užvedimui pašalinių darbų.

5. «Kovą» patariam perkelt iš Philadelphijos į Brooklyn'ą.

6. Vieton atsisakiusio organizatoriaus J.Šukio, išrinktas A. Stanelis, 102½ Jackson str. Newark, N.J.

7. Vieton atsisakiusio rajono išdininko F.Lingio, išrinkta E. Kinderis, 255 River str. Paterson, N.J.

8. Į Veikiamąjį Komitetą nuo IV rajono išrinkta: M.M. Račiūtė (Rice), General Delivery, New York, N.Y.

9. Ateinanti konferencija atsibus Paterson, N.J. pirmoj dalyje spalį mėn.

Po konferencijai draugai sumetė aukų: Literatūros fondan 8 dol. ir K-nei (Senapilės pav. Suvalkų rėdyb.) 8 dol., kaip pašalpa.

Konf. rašt. P.Norkus.

Zodis į Schuilkyll pavieto draugus ir drauges.

Draugai ir draugės! Nedaug laiko prabėgo, kaip Schuilkyll paviete, Pensylvanijoj pradėjo tvėrtis socialistų kuopelės. Galima sakyti da nėra metų laiko, kaip pasirodė Mahanoy City (jeigu neapsirikau), St. Clair, Shaft, Lost Creek ir Gilberton; neišskiriu nē Minersville, nors jau buvo ten drg. Rutkaus suagituota keli metai atgal, bet buvo apmirus, o tie draugai, kurie socializmo jieškinį tikrai pažinojo, prigulėjo tulą laiką prie Pottsvilles, anglų kuopelės, mokėdami į jų išdą mėnesinę mokestį. Shenandoah'riečiai teip pat norint jau jie nuo seniai turėjo savo ruimuką suseiti ant diskusijų ir lavintis kiek galint aiškiau suprasti socializmo tikslus, ko nori socialistai atsiekti. To kambario užlaikymas vienai kuopelei gana brangiai atsiėjo, bet jie visgi laimingesni, kadangi turi daugiau draugų prasilavinusių ir lengviau visiems išvieno ką veikti. Bet kuriose vietukėse tokių pašauktų vyrų neturim, kur vien tik kasyklų darbu užsiimam, tai mums tikrai yra sunku kovoti už savo tiesas.

Vienok praėjusius metus lyg koks švelnus vėjalis perpūtė per

Schuilkylo pavietą ir sujudino atšalusias širdis darbininkų pakelt galvą, nuvargusią nuo sunkių darbų, kuriuos dirbam ne savo naudai, bet kapitalistams, o sau tik vargą ir ašaras pasiliekam, kurie mus kankino nuo tiek amžių ir da kankintų teip toliau, jeigu nesu-siprasim tą jungą nusikratyti. Taigi sakau jau nors maža dalelė varguolių susiprato atsigrižti ir, pakėlus galvą, pažiūrėti, kas mus laukia. Pradėjo rištis visuotinu ryšiu vienybės ir brolybės sutraukymui retėžių, uždėtų mums kraujagėrių ir išnaudotojų.

Kaip negalim nugriauti despotišką valdžią veikdami kožnas sau, teip negali daug ką naudingo padaryti ir silpnutės kuopelės. Užtat-gi susipratusiųjų draugų tapo užmanyta suvienyt visos kuopos Schuilkyll pavieto, ir pradėti darbuotis visoms išvien sujungtomis spēkomis (jiegomis), kad pagelbėti ir tiems broliams, kurie da ir šiandien miega apmirę. Taigi tapo sutvertas rajonas jau 7 balandžio. Bet pašalaičiam mažai jis buvo žinomas, kadangi pirmos konferencijos rajoną tvėriant Shenandoah protokolas vėlai pasirodė dėl nekurių išiskverbusių klaidų. Ir mēs per praėjusį laiką da labai mažai ėsam.ką nuveikę. Bet visgi yra, kaip pranešė rajono organizatorius drg. A.Baltrušaitis savo laiške, kad dvi naujos kuopos likos sutverta. (Tik nežinau iš kokios priežasties nepasiuntė savo atstovų į konferenciją, į Minersville, Pa., 30 berželio).

2-ojoj konferencijoj, Minersville, Pa., jau energiščiau visi dirbo, norėdami ši-tą naudingesnį nuveikti. Bet visgi da mūsų norai neatsiekti. Stoka smarkesnių darbininkų, o ypatingai organizatoriaus, kad būtų su liuosėniu darbu (ne kasyklų) ir su didesne iškalba, kad būtų galima prieiti ir į tas vietas, kur niekas neprieina.

Perstatant susivažiavusiems draugams mane į organizatorius, nors meldžiau, paliuosuoti nuo to urėdo, už kurį teip visai pilnai nēsu atsakantis, bet veltu buvo mano meldimas, likausi išrinktas ir apsiėmiau tą sunkų darbą, taigi ir bandysiu dirbti, kiek mano spēkos pavelys, dėl savo draugų ir draugių.

Draugai ir draugės! Atsišankiu į jus visus, tai yra į kuopas ir pavienius, kad ir jūs man kiek prigėlbėtumėte šitoj kovoj už laisvę su tyronais. Taigi kuolabiausia prašau, kad duotumėt man pagėlbą tvėriant kuopas, ypatingai tokiose vietose, kur sunku prieiti su prakalboms per juodąją žandarmeriją, kuri mūsų brolių darbininkų kraują siurbia ir nenor, kad jie tai pajastų.

Labiausia laiko nagais sukabinę darbininkus šiose vietose: New Philadelphia, Cambolla, Medlen Porth, Lans Porth, Mahanoy Plan, Girardville, Mesville, ir da daugiau tokių yra, kur gana daug lietuvių gyvena. Bet kodėl jie teip apmirę tai aš nežinau... Taigi, draugai, kurie turite savo pažįstamus bandykit prikalbinti, kad nors mažą kuopelę įsteigti, kolei prasiblaivjįs ir kiti mūsų broliai. Jeigu bus negalima gauti svetainę susirinkimams, tai kad ir savo kambarį galima tokius atlikti. Visgi šiek-tiek būtų naudinga, kad nors atvažiavus kalbėtojui žinotum pas ką nueiti ir pasikalbėti, ar bus galima įženkti su prakalboms, ar bus galima gauti svetainę, kokios nuomonės žmonės šioj aplinkinėj. Tada jau greičiau atrandi tvarką, ne teip, kaip dabar, kad nuvažiavęs nežinai, ką užminti ir kokiai ypatai, bijodamas gauti galvą perskelt.

Taigi, draugai ir draugės, šito aš jūs maldauju: man pagėlbėkit! Kad mūsų paviete tiek daug lietuvių, o da tiek mažai turime draugų socialistų, — juk tai mūsų kiekvieno pareiga kalbinti draugus iširašyti, nes kiekvienas darbininkas ir darbininkė turi būt socialistas. Jeigu nori lygybės ir laisvės, eik šią, brolau ir sesuo, į mūsų draugiją, jungas ir retėžiai nukris patjį nuo tavo sprando, kuriuos nešiojai iš malonės pralobėlių ir išsiputusių vadovų į dangų...

Su socialrevoliucijonieriškais linkėjimais, jūs draugas.

5 Rajo organizatorius Juozas Ramanauckas.
Minersville, Pa.

Redaktoriaus pranešimas.

Paskutiniu laiku, kaip žinoma, apsiereiškė viešai, «Kovoje», tuli nesusipratimai — kritikos ir polemikos. Manydamas, kad draugai rašytojai neprisilaiko kritikos bei polemikos įstatų, ir juo tolyn, tuo labyn eina į begalinius ginčus ir vaidus, ryžausi netalpinti tokių straipsnių, kur yra toki žodžiai, toki nurodymai ar užmetimai, kurie neveda prie susipratimo, bet da prie didesnių nesusipratimų, kurie beabejo dikčiai užkenktų mūsų socijališkam darbui, o gal ir Sąjungos gyvenimui... Žinau, kad nė viens socijalistas, Sąjungos draugas, nenori tokios nelaimės, o tik per greitumą šį-tą prasitaria, ką paskui gal ne vienas apgailėtų. Taigi ir pranešiau jau 31 num. «Kovos», kad tokių raštų netalpysiu, ir tai dariau ne savo nuomone, o tik remdamasis ant mūsų taktikos ir abelnos laikraštijos etikos (padorumo). Bet kadangi mūsų veiksmarodžių da nėra išdirbta ir jie gyvuoja tik atmintyje tų, kurie žino abelną mūsų organizacijos ir jos susivažiavimų dvasią, kurie turi atmintyje susivažiavimų nutarimus ir atskirų draugų bei kuopų nurodymus, kaip reikia elgtis, kokios taktikos, laikytis — tai nenorėdamas sulaukt kokių nors užmetimų, vėla pasirėmiau ant tvirtesnio grunto: ant III susivažiavimo nutarimo, kurį ir Sąjungos nariai per referendum priėmė, būtent — pasirėmiau ant to, kad «k a i kuriuos painius klausimus, pasitaikančius redaktoriui, padėtų išrišti» Literatūros Komitetas (žiūr. III Susivaž. Nutarimai, posėdis 8, skirsnys 12, punktas b.). Lit. Komitetui nusiunčiau vieną straipsnį nubalsuoti, ar talpinti jį ir kitus tos rūšies straipsnius, ar ne. Nenorint, kad draugai autoriai išsižeistų, neminiu jų vardų-pravardžių, tik paduosiu straipsnių antrašus.

Per Lit. K-tą buvo leistas straipsnis šiuo antrašu: «Kiek mes turime pamatų ir kelių socijalizmui». L.K-

Šermenise.

(Užbaiga.)

Kai-kurios moters ant socijalistų pradėjo pumpėt, o Petrienė ištaisai ėmė bartis:

— Atsirado nauji kunigai su naujom knygom; nereik mums jų, mes turim savo kunigus ir visą mokslą iš šventos evangelijos; nereik mums jų, jų knygų, jų pasileidėliai, bedieviai, vagys, — anot kunigėlio žodžio, — ar jų einat į bažnyčią, ar užlaikot pasninkus?... Tik jų žinot popierėlius barstyt, kuriuose rašo, kad Dievo nėra, karaliaus nereik, dvarus sudėgint, turtus visiems lygiai išdalint, iš turtingesniųjų pinigų atimt, kunigus išpiaut, bažnyčias išgriaut... Kaip jus šventa žemė nešioj!...

Petrienei nutilus, dėdė Jurgis papasakojo savo žinias, kad jis girdėjęs nuo Urbonų Jono Gudelaičio, kad už Joniškio kur ten ėsanti toki «naujavierių-cicilistų» bendrovė, jie skaitą visokias knygas, saką, kad Dievo nėra, nė velnių, nė aniuolų, nė dušios nėsą; pasidirbę iš akmens dievaitį ir jį garbiną. Žmonės policijai pranešę, dragunai pribuvę, visiems «naujavieriams» kailį išpėrę ir išnykus ta naujoji «viera».

Tiek nesąmonių ir melagingiausių užmetinėjimų Jonas

tas dviem balsais prieš vieną pritarė netalpinti. Ant to remdamasis dabar netalpinu ir kito straipsnio: «Fosforiniai inžinieriai» (atsakymas ant drg. Širvydo straipsnio, tilpusio «K.» N 32). Tuose straipsniuose, be ko kito, yra žodžiai, kurie nieko nepertikrį, o tik įžeis ypatas, į kurias jie atkreipti.

Minėti straipsniai, autoriams pareikalavus, bus sugražinti.

Ant galo visiems rašytojams pranešu, kad mums kritika ir polemika labai reikalinga ir naudinga — per tai mes galime geriau išsidirbt, išsilavinti ir daugelį klausimų visapusiškai apšviesti, — bet pirm rašant reikia nusiraminti ir nemislyt apie kritikuojamąją ypatą, ir kaip jai smarkiau uždrošti, o tik kritikuot jos nuomones.

Kas pats save aštriausiai kritikuoja, tas gali išmintingai kritikuoti kitą. Kas nepriima kito nuoseklių nurodymų ir ginčuose pradeda varinėti vertelgystes, tas peržengia etiką laikraštijos abelnai, o ypatingai socijalistiškosios laikraštijos. Socijalistai viską stačiai, atvirai, be vertelgysčių pasako, bet pasako išmintingais žodžiais, ne tokiais, už kuriuos jų autoriai, jei susisiektų, peržengtų ypotos nepaliečiamybės tiesas. Negražu, nepridera laikraštį panaudoti tokiems žodžiams, kurių į akis nenorėtum pasakyt, bijodamas riaušių. Pavyzdžiui, nieks neišdrįs susirinkime pasakyt: «tu Afrikos laukinių tautų gyventojas», arba «tu gyvatė», «tu caras, despotas» ir tt. Tuo tarpu jau keli draugai tokius žodžius patalpino savo rašte. Žinoma, «Kovoje» toki raštai nepatilps.

J. Baltrušaitis, Red.

Telegramas LSDP. susivažiavimui.

Negalėdami ir nesusipėdami nusiūsti nuo LSS. pasiuntinį į LSDP. Susivažiavimą, buvome mėginę nors telegramą pasiūsti, bet

išgirdęs užsidegė kaž-kokiu karščiu, veidas paraudonavo, pasidarė toks rimtas, drąsus, ir viduryj grįčios atsistojęs ėmė sakt apie socijalistus, apie valdžios ir ponų spaudimą ir apie vargdienių žmonių tamsumą. Tarp kito ko jis sakė:

— Draugai ir draugės! Mes visi esame beturčiai; skurstame ir vargstame nesivildami geresnių laikų sulaukt... Būdami nuslėgti, užuiti, kunigų nuolat pragaru gązdinami... Knygučių ir laikraščių bijot ir neturit noro skaityt, o nieko neskaitydami ir nežinodami žuvate tamsybėje ir gyvenimo purvuose skęstate, ir kunigų ir ponų biauriausius melus už šventą tiesą skaitot... Bet galas melams! Po visus svioto kraštus socijalizmo mokslas labai platinas, o paskutiniaisiais laikais ir mūsų kraštą pasiekė; jau ir pas mus kaskartas giliau ir giliau tarp darbo žmonių tas mokslas skverbias; už metų už kitų atsidarys ir tamstoms akys ir pamatysite, kad socijalistai ne vagys, ne paleistuviai, ne bedieviai, bet naujųjų laikų apaštalai, kurie vargsta už mus visus, kovoja už mūsų laisvę ir lygias tiesas; ir žmonių gerovei, tai «artimo meilei» su dušia ir kunu amžinai pasišventę; jie nebijo jokių kančių, nė kalėjimų, nė ištrėmimo, nė kulų, nė kartuvių; jie pasirengę atiduot paskutinį lašą savo kraujo, bile tik iškovot tą, apie ką Kristus žmonėms kalbėjo: — Meilė, brolybė, lygybė!

Jonas kalbą pabaigęs prakaitą nusišluostė ir vėl tarp vyrų atsisėdo.

Moters gerą valandėlę tylėjo, nežinojo nė ką pradėt, tik

ant nelaimės sustreikavus telegrafų darbininkams, o jų vietose dirbant streiklaužiams nė to nebuvo galima padaryt, tai nors «Kovo» patalpiname.

«„Naprzod”, Krakow, Austria.

Lithuanian S.D. Convention.

L.S. Sąjunga sveikina Jus. Kaskit duobę Europos slogučiu! Remsime Jus, kaip rėmėme.

«Kova» Philadelphia, Pa.»

Korespondencijos.

Brooklyn, N.Y. šv. Kazimiero draugystėje jau keli metai įvesta mada, kad per susirinkimus draugai katras kiek galėdamas aukautų ant tautiškų reikalų iš savo liuosos valiuos. Tokiu budu per nekurį laiką tų pinigų susirinko 10.31. Rugpjūčio 2 d. pirmsėdžiui užklausus, ant ko apversim tuos pinigus, visi vienu balsu pripažino, kad dabar reikalingiausi pinigai revoliucijai Lietuvoje. Tai teip pasiunčiam «Kovos» redakcijai, kuri teiks perduoti LSD. Partijai, kuri, kaip matyt, geriausia darbuojasi ant labo Lietuvos.

Nors tai maža auka, bet vis yra ženklas, kad mūsų draugai atjaučia savo broliam kovojantiems už laisvę Lietuvoj.

J. Miliauskas.

Herrin, Ill. Darbai anglių kastynėse eina gerai; dirba

gerai pamąščius Petrienė pratarė:

— Taigi, taigi, vaikeliai, jūs mokat šnekėt, tik nemo kat Dievo garbint...

— Kas juos perkalbės! — iš tarpo moterų girdėjosi žodžiai.

— Kaip Dievas duos, teip ir bus... — pasakė dēdė Jurgis ir «Kantičką» atsivertęs pradėję giedot.

Tamsioj, drėgnoj grįčioj duris užsidarę giedojo; nors buvo trošku ir sunku kvėpuoti, bet jie lyg tyčia durių neatvėrė, kentė ir stumė valandą už valandos. O saulė aukštai, aukštai tarp banguojančių debesėlių švietė ir iš augštybių siuntė savo puikius spindulius ir rodos žmonėms vargdieniams lyg sakyte sakė:

— Vargdieniai! Aš esu jūsų visų motina, aš visiems lygiai siunčiu savo šviesą, šilimą ir maistą. Jūs patįs kalti, kad mano gėrybėmis ne lygiai naudojotės, kad savo ir mano darbo vaisius nedirbantiems atiduodate!

Teip, rodos, saulė prakilniai visus žadino, kėlė ir liepė jieškot sumintų tiesų ir eit prie šviesos!

Jovaras.

Prastas socialistas, kuris nekovoja.
Prastas kovotojas, kuris «Kovos» neplatina.

beveik kas diena. Iš kitur pribuvusiam darbas nesunku gauti, o ypač išlavintiems kalnakasiam. Lietuvių skaičius pradėjo didintis, beveik kiekvieną dieną atvažiuoja po kelis čion darbo jieškoti, ir žinoma, gauna darbą ir uždirba neblogiau, kaip kitose vietose.

Apšvietimas tarpe lietuvių lyg biskį ant aukštesnio laipsnio pasikėlė ir visoki prasivardžiavimai vieni kitų dingo, tik kaip kada koks tamsunėlis išlenda lyg adata iš maišo.

Liepos mėnesį šių metų sutvėrėm čion Lietuvių Socialistų Sąjungos kuopą iš 22 sąnarių ir išrinkom sau viršinius: organizatorium J. Pnodžiuną, pirms. S. Juodsnukį, rašt. M. Ročkę, išdininku J. Mizerį.

4 dieną rugpjūčio laikėm antrą susirinkimą, kur vėl prisirašė 4 nauji sąnariai. Matyt, kad jau dabar kuopa nemirs, tik vis dauginsis, nes čionaitiniai lietuviai supranta, joguei nuo ponų republikonų arba demokratų negalime gero laukti, lygiai kaip ir nuo Rusijos biurokratų, už kurių vien tik kapitalistams ir visokiems siurbelėms, mintantiems iš žmonių darbininkų prakaito, tai rojus ant žemės, o mums, vargšams darbininkams, — kaip tai sako mūsų velių ganytojai, — rojus bus kur ten už debesų...

Lietuvių Neprig. Ukėšų Kliubas turi 40 sąnarių. Jis teipgi pradėjo darbuotis dėl labo tėvynės: išrinko savo komitetus rinkimui aukų: J. Mizerį ir K. Kizlaitį. Rugpjūčio 4 d. perėję per lietuvių gyvenimus surinkom 5.76, o 5.20 buvo nuo pereito mėnesio, tai kartu pasidaro 10 96, kuriuos ir pasiunčiam «Kovos» Redakcijon.

Jurgis Mizeris.

Iš gydytojos užrašų.

AR tamistos dukrelė gimė kolieka? — paklausiau išblyškios moteriškės.

— Ne, ne! Kurgi! Ji gimė sveika—sveikutė. Buvo linksma mergaitė, visi stebėdavosi: «Kas tai per mergaitė bus» — sakydavo. Buvo mitri, bėginėdavo; vaikščioti pradėjo nuo devinto mėnesio. Sveika buvo, labai sveika. Tik nelaimė atsitiko... Klausykite, kaip buvo:—

— Mano vyras atvažiavo į Ameriką palikęs mane da bevaikę; susilaukiau į du mėnesiu, jam išvažiavus, šitą mergnitę. Ji dabar jau aštuonioliktų metelių. Išvažiavęs ne tik ką nieko neparleizdavo, ale net ir gromatos mums nerašė. Aš teip baisiai skurdau, kad neturėdavau iš ko druskos nusipirkti, pasudyt buizą, kai išsivirdavau iš saujelės miltų. Miltelių gaudavau nuo gerų žmonių. Darbo niekur negaudavau, sakydavo — galime gaut šiaip darbininkų, kiek reikia, tai kamgi imti su vaiku. O čia aš, rodos, ir su akimis dirbėia, netik su rankom. Buvau pasisodinus puskartę bulvių; rudenij nė sėkla negrįžo, o čia nė tam sykiui nėra kas valgyti. Kad bėda, tai bėda.

Ant galo pasisekė pas vieną moteriškę į kampininkes įsiprašyti. Šiaip niekas nepriima manęs ir gana. Jos vyras ir

Worcester, Mass. Nedėlioje rugp. 4 d. atvažiavus svečiams iš Worcester pas Jurgį Asipavyčių į farmas W. Auburn, Mass., ir besilinksminant sau, St. Bakanauckas su P. Plokščiu padainavo marselietes: «Atsimeskim» ir «Atsisakom nuo senojo svieto», «Carą» ir kitas, – užmanė sudėt nors po keletą centų, sušelpimui revoliucijos Lietuvoje; ant to daugumas pristoję ir sumetė 2.05, aukaudami LSDP. tiesiog ant bombų. Pinigai pasiųsti RRR. išdininkui. Aukų butume surinkę daug daugiau, jeigu nebutų buvę priešų, kurie net su kumsčiais pradėjo šokinėt.

S.B.

Chicago, Ill. Rugpiučio 4 d. buvo parengtos prakalbos 4-tos LSS. kuopos su pagelba «Socialist Party» ant gatvės, daugiau lietuvių apgyventoj miesto dalyj Town of Lake.

F. Puskunigis, neseniai pribuvęs iš Lietuvos, kalbėjo apie revoliuciją Lietuvoj. Klausytojų nemažai buvo – apie 100 ypatų; daugumas simpatizavo ir buvo užganėdinti kalba; bet netruko ir juodašimčių, kurie stengėsi pertraukt kalbėtojams kalbas. Pradėjus kalbėti G. apie socializmą, kad socializmas gali tiktai išnakinti visas skriaudas; kad socialistai nekovoja prieš tikėjimą, bet kovoja už laisvę tikėjimo, iš susirinkusių atsišaukė: «Meluoji tu, cicilikai!» Kaip kalbėtojas užklauskė kame melas ir prašė paaiškinti, tas atsakė, kad jis negalys prie visų tą padaryti, tik vienam tai gali, ir pasakė: «aš nenoriu, kad tu čionai kalbėtumėi, ba daug žmonių klauso». Žmonės susijudino ir prašalino iš savo tarpo rėksnius. Juodašimčiai nepasiganėdino, kad juos prašalino, apskundė policijai, kad socialistai riaušes kelią ant gatvių. Po

gi buvo Amerike, tai sako: gerai, ir ma, girdi, bus ramiau gyventi. Maistą šiaip teip užsidirbdavau: budavo, tai šian tai ten paprašo austi, tai verpti. Vieną sykį toks bernas, manęs pasigailęs, pasisamdė mane nupiauti jo rugius. Mat turėjo sklypelį žemės, o jis pats dvare daugiau uždirba, tai savo rugelius duoda kitam nupiauti. Už nupiovimą tų jo rugių gavau du auksinų; ale iš to turėjau nupirkti tos moteriškės mergaitės skepetaitę, už dabojimą šitos mergaitės. Vieną dieną ta mano gaspadinė sako: «Eik į dvarą, padėsi dirbt, jiems reikia darbininkų, o tau bus grašis–kitas»... Aš labai nudžiugau, kad ketina mano mergaitę pasilikti ir duoda man užsidirbti. Išėjau, dirbau per dieną. Vakare sugrižau pavargus, tuo ji man sako: «Tavo mergaitė, girdi, visada buvo tokia gera, o šiandien negauname jokios rodos: verkia ir verkia be paliavos». Aš paėmusi sakau: kas jai pasidarė, kad ji niekadodos neverkdavo, o dabar verkia, kaip lapas krečiamas. Ji verkė dieną, naktį, antrą, trečią, verkė nedėlią, mėnesį ir daugiaus – niekaip negali jos numaldyt. Neišmaniau nė ką daryt.

Vieną dieną tos moteriškės mergaitė man sako: «Teta, jus mergaitė nupuolė nuo pečiaus ant avių kutės; girdi, susimušė į žagarus ir lenteles, o petuku pataikė į kuolelį, nuo

licijai pribuvus į vietą susirinkimo nebuvo kas veikti, nes žmonės ramiai klausėsi kalbėtojo žodžių; persitikrinus, ar kalbėtojai turi tam tikrus daleidimus kalbėti, tuojaus prasišalino, kaip ir juodašimčiai.

Reikėtų panašius susirinkimus rengti ir kituose didesniuose miestuose, kur yra kuopos LSS., nes tokie susirinkimai didesnę naudą atneša, negu kad šalėse rengiami.

Draugas.

St. Louis, Mo. Mažai tenka patėmyti laikraščiuose apie čionykščių lietuvių bruzdėjimą. Turime kuopelę susipratusių darbininkų arba laisvės karžygių, bet sumažėjus sąnarių skaičiui visi buvo beveik užmigę. Šiuom tarpu atsilankius vienam iš uoliausių karžygių, F. Bagočiui, 44 LSS. kuopa parengė prakalbas rugp. 4 d. Lietuvių prisirinko pilna svetainė, apie 200. Kalbėtojas savo ilgoj ir jausmingoj kalboj aiškino kapitalizmo nedorybes, darbininkų vargingą padėjimą, ragino prie skaitymo gerų raštų, knygų ir laikraščių. Aiškino apie socializmą ir revoliuciją Rusioj. Kalbos traukėsi apie 2½ val. Kalbos žmonėms labai patiko. Atsirado ir juodašimčių, kurie nenorėjo užsilaikyti ramiai ir kitiems periškadijo klausyti. Daugiausia girtuokliai ir kazirnikai, – tokiems, kad ir Kristus pradėtų ką nors kalbėti ir tai nenorėtų klausyti: išgamos ir ištvirkę žmonės. Kalbėtojas ragino dėt aukų sušelpimui kovotojų už laisvę. Surinkta 10 dol., kuriuos padalinam šiaip: 5.00 revoliucijai, o 5.00 literatūros fondan.

Brolis.

jo, esą, nupuolė aukštinka ant žemės ir ištiesus raukelės ilgai, ilgai gulėjo negyva. Mama, girdi, mums visiems liepė, kad nesakytumė jums».

Tada supratau, kad kasnors kudikiui atsitiko. Nešiausi į stebuklingus vandenis. Netoli buvo ta šventa vieta. Negelbėjo ir tas. Ten teipgi buvo viena senelė su savo vyru; ji gerai nusimanė apie gydymą, – ji dabar jau mirus, – bet parodžius man savo mergaitę, ji atsakė ją gydyti: girdi, jau per vėlu, negalint jos išgydyti. Kad butų norėjusi, butų išgydžiusi, ale kai aš neturėjau pinigų, tai nenorėjo su mano vaiku klapatintis. Kitur nediršau lįsti.. Ir štai dabar, ponias daktare, matai kuprotą kudikį, jau aštuoniolikos metų, o išrodo kaip dvylikos... O dirbti skverbiasi, kaip sveika. Dabar sunkiai serga. Tėvas mus jau parsikvietė pas savę į Ameriką ir nenori, kad ji dirbtų. Pirkome stubą, butų iš ko ir nedirbant gyventi. Ale mergaitė žino, kad stuba ant skolos, o tėvas mažai uždirba, tai butinai spiriasi į darbą. Dirbo kolei, bet dabar – alpsta nuolatos, rodos, ją drugys krečia, apie širdį skauda, šalta...

* * *

Moteriškai kalbant, mergaitė vienval alpo ir alpo... No-

Chicago, Ill. Juodašimtis. Lietuviškas biznierių, graborius Povilas Mišeika, šiomis dienomis pasirodė su savo juodašimtiškais darbeliais. Lietuviai socialistai kelis kartus parengė prakalbas ant kampo gatvių 33-čios ir Auburn ave. ir kiekvieną kartą Mišeika su savo motere mėgino padaryt neramumą, nuvaryt kalbėtojus. Paskutiniu kartu, rugpiučio 13 d., pasamdė vaikus, kad tie šukautų ir periškadyt kalbėtojams. Vaikus nuvijus, viskas aptilo, žmonių prisirinko dikta minia ir ramiai klausėsi kalbų. Tada atėjo Mišeikos pati daryti netvarką. Vienas vyriškis jai spyrė į pasturgalį, kad nenurimsta. Tai to ir terekėjo. Tuojaus jos pats vedinas policija, eina suimti tą žmogų. Policija ėmė lįsti prie vieno, prie kito, nerasdama kaltininko. Žmonės įniršo ir ėmė šaukti, kad tokį Rusijos juodašimtį reikia nulinčiuot... Mišeika su policija sugriebė vieną žmogų ir veda prie budikės; matydami, kad žmonės puola prie jų, užsirakino. Minia vienok atėmė tą žmogų iš policijos rankų.

Socialistai kalbėtojai peršnekėjo minia, kad jam (turbūt Mišeikai. R.) nieko blogo nedarytų. Da valandą tęsėsi kalbos ir nutarė tankiaus daryt susirinkimus ant gatvės.

A. K.

Baltimore, Md. Rugpiučio 2 d. vakare atsibuvo prakalbos lietuviškoj salėj su dainoms, deklamacijoms, muzike ir teatru «Knarkia paliepus». Tą užmanė 14-ta kuopa LSS. Susirinkimą atidarė V.Kvederas ir perstatė už kalbėtoją atstovą LSDP. Grigaitį. Kalbėtojas savo kalboj piešė kaipo paveikslą prieš publiką apie revoliucijos judėjimą. Susirinkimas klausė su atyda, daugeliui ašaros riedėjo per veidus. Surinkta aukų 18.68. Pertraukus kalbą lietuvių dainininkų choras, vedamas A.Petraičio, padainavo Marselietę. Potam rėdama pertraukti moteriškai kalbą, priešėjau prie alpstančios mergaitės, išklausiau jos krutinę ir, prasišalinus, mergaitei negirdint, jos motinai pasakiau, kad ji ilgiaus negyvės, kaip šešis mėnesius.

Ji mirs širdies liga...

— O kiti tamstos vaikai ar sveiki? — paklausiau.

— Šiaip butų sveiki, Dievui dėkui; tik visų dantįs dygsta apie trečią mėnesį, o tarpe šeštų ir aštuntų metų jau visus — ir pryšakinius, ir kruminius — išmeta.

— Škrofula... — nenoroms, pusbalsiai prasitariu. Tai paeina vis iš skurdo, kuris savo eile kyla tik iš to, kad vieni, nieko nedirbdami, pertekliuje gyvena, o kiti, sunkiai dirbdami, neturi nė reikalingiausių gyvenimui daiktų, kaip sveiko maisto ir buto, ir negali išauklėti savus vaikus sveikais ir tvirtais žmonėmis. Ne dyvai, kad iš tokių ypatų paskui išei-na vagys, plėšikai, užmušėjai ir ilga eilė visokių niekšų...

Varpelis pertraukė logišką mintį, moteriškė išėjo ir vėl daktarė klausaisi kitos istorijos, kito paciento...

Daktarė.

11
atlošė teatrą šios ypatos: P.Grinius, K.Juraitienė, J.Šaltis, J.Naruševyčius. Teatras pasekmingai atlošta. Maišytas dainininkų choras padainavo šias dainas: «Lietuva brangi», «Sveiki broliai dainininkai», «Saulėlė tek». Publika tuom gėrėjosi. J.Šaltis deklamavo «Velnias ir Popas». Antru kartu draugas Grigaitis kalbėjo apie laisvę Suvienujų Valstybių, apie kapitalą, apie šiandieninį padėjimą darbininkų ir apie socializimą.

Baigdamas kalbėti užprašė ant diskusijų susirinkt subatos vakare, kur bus išrišta visoki užklausimai. Ant rytojaus mažai kas susirinko iš priežasties lytaus, bet visgi buvo naudingas vakaras. Draugas Grigaitis aiškiai ir teisingai išrišo kiekvieną klausimą.

Curtis Bay, Md. Šiame miesčiukų pirmu kartu atsibuvo prakalbos rugp. 5 d. su dainoms, balium ir teatru. Parengė 14-ta kp. LSS. Publikos prisirinko pusėtinai. V.Kvedera atidarė susirinkimą ir perstatė už kalbėtoją P.Grigaitį. Kalbėtojas kalbėjo lietuviškai ir lenkiškai, daugiausiai apie revoliucijos judėjimą.

Abejotinų laukėm pasekmių tokiose vietose, kur dirvonai žaliavo lietuviškais erškečiais; reikėjo rengt atsargiai, kad nesudraskytų... Bet laimė — viskas ant naudos išėjo: — darbininkai dirvonus sėklą pasėjo ir lauksim išduodant vaisių.

K.Mikolaitis.

IŠ LIETUVOS. Šiauliai, Kauno gub. — Lietuvoj pradeda augti gimnazijos vaikams ir mergelėms. Lietuviškos pradedamosios mokyklos kyla viena po kitos: mokytojų truksta ir žmonės nenori gerai apmokėti jų darbo, kaip reikiant.

Šiauliuose kunigai atrado naują cicilikų veislę, t.y. tokių, kurie... bažnyčias stato ir nori kunigą gauti. Netoli Šiaulių yra koplytėlė, yra klebonija, tik nėra kunigo. Žmonės nori, kad butų kunigas, jie duoda jam žemės. Tik klebonas nenori, nes mat atkristų riebiausia parapijos dalis. Ir kas rupinas, kad vyskupas duotų kunigą, tą klebonas pavadino «socialistu». Davatkoms širdį paskaudo ir negali to pavadinimo užmiršti.

Taigi cicilikas įvairių žmonių akyse turi įvairiausių prasmę.

LIEPOJUS, Kuršė. Nuo tulo laiko vietinė policija labai įsivyravo. Kratos ir areštai, ypač darbininkų tarpe, teip dažnai yra daromi, jog liepojiečiai su tuo kaip ir apsirato. Matyti policistus krečiant ant gatvės praeivius, iškėlusius abi ranki aukštyn, ar vedant areštuotus į nuovadą — tai ne nuostabu. Bet tas, kas atsitiko 26 gegužio, negali nesujudinti, kad ir atšypusių žmogaus jausmų. Antroj valandoj po piet, ant Ponų (Gospodskos) gatv. buvo areštuotas dailydė Sztolcas, pas kurį atrado brauningo patronų. Vedant į policiją jį baisiai sumušė. Bet tai tik įžarga buvo. Vos — tik nuovados durįs užsidarė nuo pašalinių akių, prasidėjo tikras kankinimas, panašus į Rygos, apie kurį buvo jau Dumoje svarstyta.

Antros nuovados pristavui Pobiedinui paliepus, pradėjo gardavikas Paupis mušti, ir teip pliekė, ir teip mušė, jog ant Sztolco kuno vien mėlynės ir guzai beliko. Maža to. Nuvargusį nuo mušimo Paupį užvadavo okolodočnas Bauce, kuris su nauja spēka ir dar su didesniu įnirtimu ir piktumu mušė darbininką. Sztolcas buvo vyras sveikas ir tvirtas, kaip ažuolas. Ilgą mušimo laiką jis laikėsi tvirtai ir skambiai dainavo revoliucijos dainas. Okolodočnas Bauce net apsiputojęs veikė savo darbą. Sztolco spēkos ėjo vis menkyn, silpnyn, ir pagalios parvirto ant žemės. Prasidėjo tuomet žvėriška policistų orgija. Bauce užšokęs ant krutinės trypė tolei, pakol neįlaužė kriauklo ir kankinamasai neapalpo. Galų-gale viens iš gardavikų prišokęs prie apalpusio prapiovė jo gįslas ant rankų ir ketino piauči gerklę – ir prapiovė jau, kuomet Štolcas umai atsikvošėjo. Gardavikas paliovė piauči ir nudulino šalyn. Nedėlios rytą Bauce rupinosi paleisti paskalas, buk Sztolcas pats pasipiovė. Sztolcas dabartės guli ligonbuty ir nekuriems teko jau su juo matyties, bet policija slepia apie tą atsitikimą, kiek įgalėdama. Apie tai buvo pranešta Dumos atstovui Ozoliui dėlei užklausimo.

Bet žinome mėš likimą panašių užklausimų; padėkim, nors apie Rygos kalėjimų baisenybes. Ar tas užklausimas padarė kokį-nors įspudį ant valdžios? Jinai ir į nosį nepaputė. Pikėčiau, jos budeliai po to Rygoj nužudė 7 žmones. Tiesaucia valdžios tarnai, tekankina laisvės kovotojus; tai jų dabar dienos. Bet išmuš kada nors valanda – ir neužilgo; gal but, kuomet jie turės duoti atskaitą iš savo kruvinųjų darbų prieš kankinamąją dabar liaudį!

DARBININKO KRONIKA.

Visuomeniškas (National) komitetas amerikiečių Socialistų Partijos per savo referendum nutarė nupirkt už \$1,000 dienraščio «Chicago Daily Socialist» prenumeratos kortelių už antrąją šių metų pusę. Tas tūkstantis dolerių nebus imtas iš visuomenės fondo: partijos organizatoriai tas kortas pardavinės ir pinigus siųs kasie riui. Tokiu būdu partija parems dienraštį, kuris dėl stokos pinigų jau vos užsilaike.

Upton'o Sinclair'io paskučiausioji knyga-apysaka «The Industrial Republic» (pramonės respublika) konfiskuota ir sudeginta Vokietijoje dėl to, kad ji nepatiko cesorini. Bet tai nieko: knyga da labiau platinasi.

Rugsėjo pradžioj atvažiuos į Ameriką žinomas lenkas socialistas, Ignacy Daszyski, kurs ilgus metus buvo atstovu Austrijos parlamente. Per du mėnesiu jis apvažinės didesnes lenkų kolonijas sakydamas prakalbas ir vėl grįš į Galiciją.

Pittsburge (Pa.) lenkų Rymo-katalikų kunigas Szczygiel apsiestojo su kokia moteriške, tvirtinama, kad su savo gaspadine, Starzynskio hotelyj ir, vakare, juodu pakėlė tarp savęs vaidus. Hotelio savininkas nuėjęs pareikalavo, kad jie nedarytų riksmo. Kun. Szczygiel atsivijęs jį į saliuną revolverio šuviu padėjo ant vietos ir jo brolių sužeidė teip, kad į trečią dieną tas pasimirė.

Suvalkų gubernijoje, Marjampolės apskrityj atsirado kokia tai nežinia «Lietuvių anarchistų-komunistų kuopa Giltinė», kuri su tokia pat antspauda laiškus siuntinėja kaikurioms ypatoms, kad duotų tiek ir tiek pinigų, ar pati užpuldinėja. Kitar tokius plėšikus vadina «juodąja ranka».

Lietuvių Mokslo Draugijos pirmasis visuotinas susirimas turėjo būti rugpiučio 18–19 d. Vilniuje.

San Francisco (Kaliforn.) miesto majoras Schmitz, teismo įmestas į kalėjimą už dideles suktybes, norėjo ir toliau būti majoru ir imti algą būdamas kalėjime, ir dėlto protestavo, kaip miesto tarybininkai išrinko kitą majorą, Taylor. Bet pagalios naujasis majoras, nežiūrint protestų, užėmė legališkai Schmitzo vietą.

Kynuose, Tsingtau apygardėje kasykloje atsitiko didelė dinamito eksplozija. Du vokiečiai ir 103 kynai darbininkai liko užmušti; daugybė sužeistų.

Aukštesnysis teismas Peterburge nagrinėjo bylą rusų darbininkų laikraščio «Darbininkų Balso» redaktoriaus, Petro Vasiljevo. Į teismą atvedė du Petru Vasiljevų, kurių vieną teismas, pertikrines, paleido, išsėdėjusį be jokios kaltės du mėnesiu, tik dėlto, kad policija per klaidą tuodu vienvardžiu areštavo.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

«Lietuvos» N 32 tulas Jurgelaitis užmeta SLA. ir LSS. «vadovams» tai, kad jie, išgirde, kad «Paukštys nori perkelti «Vienybę» iš Plymoutho į Brooklyną», rengiasi vieni ten perkelti «Kovą», o kiti – įkurti orgoną. «Juo liūdniau, jeigu pavydi viens kitam, užbėginėja už akių, mėgdžioja lenkus susipratę, arba bent tokiais save laikanti, jeigu pinkles viens kitam daro teip vadinami mūsų tautos vadovai». «Liet.» N 34, F.Bagočius parodo, kad tas... «liūdnumas» tik paties p. J. pasidarytas be jokio pamato: norėjo mat kaip nors pabausti «vadovus», bet nemokėjo pasirinkt medegą, kurios juk yra gana...

* * *

Kur kas aiškiau, bet jau prieš vienus socialistus, prikišdamas jiems net «žydus», rašo, «Liet.» N 32, A.Matukaitis. Jis negandauja, kad socialistai savo organe «Kovoje» «nuolatos išjuokia patrijotizmą, prisirišimą prie savo tautos» ir kad «mūsų kalbai išmislijo jau diktai naujų žodžių išniekinimui tautystės, kaip antai: buržuaziskieji išmisalai, apgavystės ir daug panašių».

Rodos, kad «išmisalai», «apgavystės» ir kiti panašūs žodžiai «patrijotams» nežinomi, tik socialistai juos nukalė... Bet žodis tai tik žodis. Reikia žiurėti į darbus. Jeigu kritikuojami patrijotai, tai da nereiškia, kad niekinama tautybė, tėvynės meilė. Jeigu «tautietis» padaro kokią begėdišką kiaulystę, kaip — pavyzdžiui, — atsitiko Clevelando 14 o j kp. SLA., tai juk nė viens socialistas už tai ne niekina tautybės, o tik nurodo biau rū tautiečio pasielgimą. Girdi, socialistai labiau prijaucia žydams ir visiems svetimtaučiams. Ne svetimtaučiams, tik visų tautų išnaudojamiems, visokių patrijotų ar ne patrijotų skriaudžiamiems ir paniekinamiems darbininkams ir laisvės jieškotojams.

Pranešimas draugėms ir draugams.

Aš dabar sumaniau pasibrieždamas sutaisyti šias knygutes į lietuvišką kalbą verčiant iš angliškos, geriau sakant — semiant medegą; knygutės yra šitos:

1. «The Socialist Catechism» (Socijalistų katekizmas), pagal Charles E. Cline.

2. «A Study in Government» (Mokinimasis valdžios) (? R.), pagal Henry E. Allen.

3. «The Government Ownership of Railway» (Valdžios nuosavybės geležinkeliai), pagal F. G. R. Gordon.

4. «Labor Catechism of Political Economy» (Darbininkų katekizmas apie politiškąją ekonomiką), pagal Osborne Word.

Dėlto tai, malonus draugai ir draugės, kurie gal jau kartais turite sutaisę arba jau pradėję taisyti, o gal norėtumėt taisyti, širdingai prašau mau pranešt per laikraštį «Kovą», o aš mielai tujų knygučių nejudinsiu ir būsiu jums širdingai dėkingas už jūsų idėjališką darbą socijališkos revoliucijos link veikiamą.

K. Rutkus.

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

A. Mažutis — «Rusijos caras» [Maksim Gorkio apysaka. Vertimas.]; Smulkutis — «Ukanota» (apysaka); «Atsišaukimas į Baltimorės visuomenę»; Putpelė — «Senosios ir naujosios tvarkos pasekėjams», «Ar tai gali būti»; M. Rasimas — «Dėlei «Kovos» perkėlimo ir finansų»; 50 kp. Mc Kees Rocks — «Nereikia mums nė jokių bižnių!»; Valiulis — «Ištiesių laikas»; A. Rušinas — «Atsakymas Merideno kuopai»; Žvalgo eilės.

KRASOS DEZUTE.

J. Zdanini. — Jūsų viena korespondencija yra tilpus N 24. Kitos korespondencijos, rodos, negavom: gal krasoje užsimetė.

J. Kazlauskui. — Jūsų kuopos patarimą P.K.—tui perdaviau S—gos sekretoriui.

Nuo administracijos.

Draugai «Kovos» skaitytojai, kurie nori-permainyti savo adrisą, malonės visados priduoti mums abu savo adrisu: ir senąjį ir naująjį.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 732 8-th Ave., Long Island City, N.Y.

S. Stankevicius, 60 Wells St., Hartford, Conn.

T. Andziulaitienė, So. E. Cor. 12-th & Ritner St.,

Philadelphia, Pa.

Sekretorius-išdininkas: P. Dubickas, 1418 So. 2-nd Str.

Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto archivarėjus: J.O. Širvydas, 224 E. Main Str., Plymouth, Pa.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmasėdis, J.ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius, J.S.PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn.

Išdininkas, J.O.ŠIRVYDAS, 224 E. Main st., Plymouth, Pa.

APGARSINIMAI.

L.S.S. finansų apyskaitos.

Iplankimai:

Mėnesinių: Ch. Mitchell, Harrison, N.J. 1.00 * St. Louis, Mo. 2.40; New Haven, Conn. 1.50; Frankford, Ill. (nauja kuopa) 2.00; New York, N.Y. 2.00; Pana, Ill. 1.80; Plymouth, Pa. 1.40; Paterson, N.J. 2.00; Lost Creek, Pa. 1.00; Baltimore, Md. 8.75. Prenumeratos: M. Saviokas, Roslyn, Wash.; J. Brown, Bridgewater, Mass. — po 2.00; per B. Žiūrį, Naugatuck, Conn. 1.40; J. Serafinas, Leechburg, Pa.; M. Juodsnukis, Philadelphia, Pa. — po 1.00. * J. Baniulis, Breaver, Me.; J. Kučinskis, Burlington, N.J. — po 1.00; per P. Grinių, Baltimore, Md. 3.00. Apgarsinimų 16.00. Pavieni «K.» NV: B. Kondratavicius, Wilmerding, Pa. 2.35; M.A. Ignotas, Phila., Pa. 1.05 * P. Kačiulis, Baltimore, Md. 2.25. Už raštus: 26.25. A. Bernotas už kvaterą 2.00, pašalinių 2.50. Viso 88.65.

Išleidiniai:

Red. reik.: už laikraščius 16c. krasos ženklelių 1.00. Tekn. «Kovos» datis: išsiuntinėjimai

mas 2.52, ekspresas 2.00, vašinėjimai 16c. * spauda 7.56, statymas 24.00; alga adm. už pirmąją pusę rugp. mėnesio 25.00; išsiuntinėjimas raštų 55c., atspaudinimas mėnesinių blankų 1.50. Išlaidos LSS. sekr.: važ. 8c., krasos ženkl. 2.66. Viso 67.19.

Iėjo	88.65
Išėjo	67.19
Lieka	21.46

„Kovos“ Fondas:

Shenandoah, Pa. kuopa: Vakra, Rovinskas, Bridickas, Balčiunas, K. Brundza — po 1.00. Rudminas, Šl akys, A. Brundza, Jankauckas, Alliskas, Kozinnas Demorackas, Raiza, Rutkauckas Mockaitis — po 50c. Stanulis, Šaukiavicius, Bubnys — po 25c. Viso

Pana, Ill. kuopa	3.50
New York, N.Y.	2.35
J. Baniulis, Breaver, Me.	1.00
Buvę	162.81
Viso	186.41

Literatūros Fondas.

St. Louis, Mo. ir E. St. Louis, Ill. prakalbose

Buvo 83.32 Viso 91.82

Kelionei NN.

Worcester, Mass. kuopa 5.00

Shenandoah, Pa. kuopa 4.00
Buvo 61.93 Viso 70.93
Chicago, Ill. 4-ta kuopa jam pačiam psaukavo 17.10.

L.S.S. Sekr. P. Dubickas.

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

Johnston City, Ill. prakalbose [vardai pag. 33 N 'K'] 7.85
Mc Kees Rocks, Pa.: J. Baltusis J. Lukoševičius 8. Miekėvyčius A. Pupelė A. Taraldis J. Aviza — po 50c. K. Česunas C. Tuskenis S. Kurkis P. Rukavėčius S. Petraška J. Saviokas po 25c. J. Petraška 10c. Viso 4.60

St. Louis, Mo. prakalbose: J. Visniauckas J. Bendoraitis po 1.00; J. Prapolenis A. Vilketis, X., S. Vosilius K. Brožis A. Ruzgevyčienė F. Petrulis — po 50c; K. Rabočius 30c; P. Lukoševičė F. Subota J. Paulauckas B. Petkevyčė K. Benckis J. Bartkus J. Tomelis J. Šiulėšius V. Bartnikas F. Batnikas J. Milvydas A. Milvidas V. Kudis K. Jurkonis J. Žvingilas J. Vaitavyčė J. Steponavychė — po 25c. Smulkių 20c. E. St. Louis, Ill. surinkta: F. Krasiunas A. Žalis F. Žalis L. Grincius J. Vitce — po 1.00; S. Griškis J. Žincius po 50c; Kacinauckas J. Milius K. Steponkus F. Jasiulaitis P. Spodžiulis P. Jurkonis M. Briučius P. Majauckas A. Milvidas A. Girzaitis J. Mitrimas K. Kančius J. Sakarimas K. Dubca K. Kinderis — po 25c; Galminas J. Tilnaitis po 20c. Viso surinkta 21.75. (atėmus kaštus pareng. prakalbų 4.75 ir 8.50 Literatūros fondan) lieka 8.50

W. Frankfort, Ill. prakalbose: A. Janušas 1.25; A. Leškauc-

kas A. Jurašauskas A. Radzevičius M. Drauginis — po 1.00; A. Ališauskas A. Ališauskas J. Čepauskas S. Šaltis K. Daubaras A. Albuskas K. Adrišius M. Katalinas — po 50c; J. Marcinkevičius P. Veilivis L. Paliulis po 25c; J. Veilivis Ioc. Viso (atimant 5.05 Liter. fondan) 5.05
Lawrence, Mass. prakalbose 27.00
Pana, Ill. prakalbose: A.T. Racunas V. Venšlovac po 1.00; J. Butramavičius S. Zdenecyvičius J. Rutkauskas J. Rugis S. Stočkus M. Lazdauskas H. Bradie (anglis) P. Karpus — po 50c; J. Kunecevičius 30c; J. Burdzilauskas P. Kaminskas P. Šerkšnis J. Miliuokas J. Augustinaitis K. Strolis N. Zareckas J. Dilbaitis J. Ragutis J. Barmušis J. Kaminskas A. Balanavičius A. Levenis A. Dereškevičius A. Genčius V. Stebulis — po 25c; J. Puidis J. Ročkus J. Ambrozus po 10c. Viso 10.60. Išėjus kaštus 3 60 Heka 7.00. Viso (atimant 3.50 „R.“ Fondan) 3.50
Buvo 429.07
Viso 486.17

Rev. Rėm. Komiteto Išdininkas

J. O. Szirvydas,

Aukos Rutkaus brošiūrėlei:

Clinton, Ind. J. Skinderis 50c
Columbus, Ohio: V. Volėika J. Miliuokas S. Laurinaitis A. Ardžauskas J. Gežauskas — po 50c. J. Strazdauskas J. Mienis po 25c. Viso 3.00
Wilmerding, Pa. B. Kondratavičius 1.00
Buvo 23.90 Viso 29.80

K. Rutkus.

Didžiausias Tarptautiškas Piknikas

su prakalboomis, dainomis, žaidimais ir muzika, parengtas angliu socialistų kuopos. — Kiekvienas yra kviečiamas atsilankyti, laiką praleis su pasismagėjimu ir nauda, ir liks užganėdintas. Piknikas bus laikomas 31 d. rugpjūčio (subatoj) Maple Grove Parke. Prasidės 2 val. po pietų. Tikietas kiekvienam 15c. Važiudami imkite Fox Chase karą ant 5-th gatvės. 1-mos LSS. kuopos KOMITETAS.

Balius, Balius!

New Britain, Conn. 34 SLA. kuopa parengė didelį balių subatą vakare 31 dieną rugpjūčio. Prasidės 7-tą valandą vakare ir trauksis iki 12-tos naktį. Kviečiame visus lietuvius ir lietuvaiteis atsilankyti. Įžanga vyram 15c., moterims ir merginoms 10c.

KOMITETAS.

Massachusetts valstybės draugams.

Draugai šiuomi duodu žinoti, kad atsibus LSS. kuopų konferencija W. Lynne, Mass., 1 d. rugsėjo 1907 m., o pamedėlyj, rugsėjo 2 d. bus koncertas ir teatras; prasidės 2 valandą po pietų, salėje Lycum Hall, Common str., W. Lynn, Mass. Delegatai ir svečiai norinti dalyvauti konferencijoj lai pribūna da apie 10 valandą ir ryto 1 rugsėjo šiuo adresu: S. Donila, 32 Linden str. W. Lynn, Mass.

Su draugišku sveikinimu Lynno kuopos atstovas

S. Donila.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau savo brolio K. Masioko, paeinančio iš Ramigales par., sod. Gudeliukų, Kau-nogub.; 5 metai kaip Amerikoj; paskutinį laiką gyveno Forest City, Pa. Jis pats, ar kas kitas lai atsiaukia ant adreso:

B. Masiokas,

808 Noble Str. 1 Westford Ave.,

Philadelphia, Pa.

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 144 Herriot st. Yonkers, N.Y.
F. Bagočius 1914 Ann st. Pittsburg, Pa.
J. Želvis, 711 W. Lombard St. Baltimore, Md.
M.A. IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st. Philadelphia Pa.
E. FROOMES, 73 Grand str. Brooklyn, N.Y.
F. NARVYDAS, 544 W. 49-th str. New York, N.Y.
J. STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st. Allegheny, Pa.
A. STANELIS, 74 West st. Newark, N.J.
J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave. Springfield, Ill.
A. Diržulaitis, 155 Metropolitan av. Brooklyn, N.Y.
T. Kubišky, 66 Porter ave. Brockton, Mass.
J. Keršis, Box 325 Wilmerding, Pa.
J. Luiza, 22 So Greene st. Baltimore, Md.
V. Kvedera, 512 W. Barre st. Baltimore, Md.
P. Kačiulis, 512 W. Barre st. Baltimore, Md.
J. Matulis, 103 Grand st. Brooklyn, N.Y.
A. Dumbriš, Box 512 Melrose Park, Ill.
P. M. Kaitis, 221 wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side, Chicago, Ill.
S. STANKEVYČIUS, 60 Wells st. Hartford, Conn.
Ch. MAJAUSKAS, Box 413. Westville, Ill.
B. Kondratavičius, Box 659 Wilmerding, Pa.
J. Vaitkevičius, 40 Walnut st. New Haven, Conn.
J. Jasulevičius, Bx 6 Minersville, Pa.
P. Meškiniš, 775 N. Montello st. Montello, Mass.
P. Norkus, 255 River st. Paterson, N. J.
A. Kačiuba, 129 Joseph ave. Rochester, N. Y.
J. Lukoševičius, S. E. Cor. 12th & Ritner st. Phila., Pa.

SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-mos LSPA. kp. mėnes. susirinkimas atsibūna 4-tame ūtarnike kožno mėnesio, Laisvės Klubo salėje, po nr. 943 So 2-nd st., 8 val. v.

Cleveland, O. 3-čia LSPA. kuopa laiko susirinkimus keturius syklius mėnesį: partijos reikaluose 1-mą ketvergą 7 val. vakare; dainų: 2-rą ir 3-čią nedėdienį, 1½ val. po diskusijų: 3-čią ketvergą, 7 val. vak. Susir. atsibūna ant „Arch Hall“, 2568 Ontario st.
Organiz. I. P. Lapinskas, 2012 Lakeside ave.

Chicago, Ill., 4-tos kuopos LSS. susirinkimai atsibūna sekančiais: 1-mas bus laikomas po visas dalis miesto su prakalboomis; antras mėn. susirinkimas atsibus paskutinėje subatoje kožno mėn. 7.30 val. vak. po No. 809—33rd place.
Organizatorius P. M. Kaitis, 221 Wabansia av.

New Britain, Conn. 5-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, svetainė „Socialist Party Headquarter“, po nr. 268 Main str.
Sekt. K. Senkus, 201 Washington st.

Pittsburg, Pa. 6-ta kuopa laikys viešą susirinkimą su prakalbois, 5 d. Gegužio, 2½ po piet, L.M. Dr-tės name, po N 142 Ohio st. Draugai iš visur nuosirdžiai kviečiami.

Rochester, N.Y. 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi paskutiniam nedėdienij kiekvieno mėnesio, po No. 323 Clifford str.
Sekt. K. VAIVODA, 43 Spring st. Brockport, N.Y.

Wilkes Barre, Pa. 9-ta kuopa laikys susirinkimus kas 1-ą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 8 val. vakare, po nr. 487 So. Grant st. KOMITETAS

Newarko, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas pirmą ir 3-čią subatą kožno mėnesio, po nr. 144 Adams str. 7.30 val. vakare.

Sekt. F. Lingis, 268 Elm str.

Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsibūna kas pirmą nedėlią mėnesio, po No. 166 E. Main str.

Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožno mėnesio pirmą pėtnyčią, 8 val. vakare, lietuviškoj salėj ant Barre str. Org. P. Grinius, 210 S. Eutaw st.

Minersville, Pa. 15-ta LSPA. kuopa nutarė laikyt susirinkimus kiekvieną pirmą nedėdienį kožno mėnesio, 2-rą val. pietų, salėje J. Lietuvniko.
Prat. rašt. J. RAMANAUSKAS BOX 181.

Brockton, Mass. 17-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus 1-ame ūtarnike kožno mėnesio, 7 val. vakare, salėje L.J. K. 1 Arthur st.

Fin. Sekt. V. J. PETKŪNAS, 303 N. Main st.

Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa laikys mėnesinius susirinki-

mus nedėlioms po pirmam. Prasidės nuo 2 val. po pietų Telgpi bus laikomi susirinkimai kožną pamedėlyj nuo 7.30 vakare s etainėje 73 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Sekt. M. Jokubauskas

Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai laikysia naujoj vietoj: M. Meidazių salėje, 68 W. 25-th st. Susirinkimai su diskusijoms bus laikomi dusyk mėnesį: po 1-am pirmą nedėdienį ir po 15-tam 2 val.

Sekt. S. SZIMAS, 1075 Blue Island av.

Spring Valley, Ill. 23-čia k. laiko susirinkimus kožną ant-rą ir paskutinę Nedėlią mėnesio, 4-tą val. po pietų. 1-as susirinkimas bus Partijos reikaluose; 2-as diskusijų. Laikysis M. Mažeikos salėje, ant Dakota str. Sek. A. Gustaitis.

Plymouth, Pa. 24-ta kp. LSPA. laiko susirinkimus 1-mą ir 3-čią seredą kiekvieno mėn., nuo 8 iki 10 val. vakoro, po No. 1 Church st. [kertė Centre ave. ir Church str.] 1-as susirinkimas bva dėl partijos ir kuopos reikalų, antras — lavinimosi arba apvjetos. KOMITETAS.

Naugatucko ir Union City'ės, Conn. 25 LSPA. kuopa laiko susirinkimus 1-mą subatą po pirmam kožno mėnesio, 7.30 vakare, po nr. 15 Diamond st., Union City, Conn. KOMITETAS.

Westville, Ill. 26-ta LSS. kuopa laikys susirinkimus: mėnesinius kas antrą nedėdienį, diskusijų kas paskutinį ned. kožno mėnesio, 2 val. po piet. KOMITETAS.

New Haven, Conn. 27-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas serodos vakarą, pradėjęs nuo 8 val. L.U. Klube, 521 Grand Ave. KOMITETAS.

Senandorio 28-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi savaiti, ant kampo North-West Main ir Lloyd ulyčių, ruimas 4. KOMITETAS.

Springfield, Ill. 29-ta kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 7 val. vakarė, salėje Paddy William, po nr. 122½ N 6-th st.

Sekt. V. Burba, 1924 N 9-th st.

Yonkers, N.Y. 30-ta kuopa LSS. laiko susirinkimus kas antrą subatos vakarą po pirmam 8 val. po numeria 114 Riverdale Ave. KOMITETAS.

So, Bethlehem 31 kuopa laiko Susirinkimus, kas 1-mą subatą kažno mėnesio 7 val. vakare pas drg. F. Masulevičia, 710 5-th st. KOMITETAS.

Waterbury, Conn. 34-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsibūna sekančiais: mėnes. susirinkimas partijos ir kuopos reikaluose 3-čiam ir diskusijų 1-mame nedėdieniuose kožno mėnesio, 7½ v. vakare, po nr. 959 Bank str. KOMITETAS.

Los Angeles, Cal. 39 kp. laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį po 1-mam po No. 114 S. Sprl Str.

A Žlugžda.

Worcester, Mass. 40-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsibūna du kart per mėnesį: kas 2-rą ir paskutinę subatą mėnesio, nuo 7.30 vakare, Socialist Headquarters klube 16 Mechanic st.

Fin. Sekt. V. Narijauskas, 38 Providence st.

Bridgeport, Conn. 41-ma LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą mėnesio nedėdienį, po No. 623 Main str. Org. J.G. SAGEVYČIUS.

Easton, Pa. 42-ra kuopa laikys susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią subatvakarį kožno mėnesio, po No. 131 Church str. KOMITETAS.

St. Louis, Mo. 44-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 2 val. po pietų. Harugari salėje, kamps 10-tos ir Carr gatvių KOMITETAS.

Passaic, N.J. 45-ta LSPA. k. laikys susirinkimus kas 4-tą nedėdienį kiekvieno mėnesio, svetainėje p. J. Apallansko 162 First st. 5v. vakare. Sekt. P. Norkus, 9 Aspen st.

Mahanoy City, Pa. 46-tos LSPA. kp. susirinkimai atsibus sekančiais: mėnesinis susir. partijos ir kuopos reikaluose laikys paskutiniam ir diskusijų antrame nedėdieniuose kožno mėn. po No 304 W. Centre str.

Sekt. J. MICKUNAS, 1233 E. Pine str

Panna, Ill. 48-ta kuopa laikys savo susirinkimus dusyk mėnesį — po kožnos 10 tos ir 25-tos seredom. Rašt. prat. ir turtų. A. Švabas.

Hartford, Ct. 49-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsibū 3-čiam nedėdieniu kožno mėnesio po N 21 Arch Str.

S. STANKEVYČIUS, Organizatorius 60 Wells St.

Mc Kees Rocks, Pa. 50-ta kuopa laiko susirinkimus kas paskutinį pėntadienį kožno mėnesio, 3½ po pietų, pas kuopos sekretorių K. Lukoševičių, 11 Locust st.

Grand Rapids, Mich. 51-ma kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėdienį kožno mėnesio 2½ val. po pietų, po nr. 38 W. Leonard St. Wilmont salėje.

Org. J. Martinaitis, 141 Crosby Str.

New York, N.Y. 52-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas antrą ir ketvirtą nedėdienį kožno mėn., antrą val. po

pietų, po nr. 134 E. 7-th st., Thomkyn's Square Hall; tarpe Ave A. ir Ave. B.

Kuopos Sekr. P.J.Sinkus, 551 W 50th st.

St. Clair, Pa. 53-čia LSPA. kuopa laikys susirinkimus ko-
žną ketvergą po 1-mai dieną mėnesio, 7 val. vak., pas drg.
Diedulaitį. Mielai visus draugus užkviečiam ir prašom at-
sivest naujų. Sekr. A.Ž. u k a u c k a s.

Courtney, Pa. 54-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas
mėnuo, pripuolantiame po 15-tos mėnesio dienos nedėdien-
ny, nuo 3 val. po pietų.

Organ. D.Lekavyčius, Bx 7

Allegheny, Pa. 55-ta LSS. kuopa laikys susirinkimus pa-
kutinį nedėdienį mėnesio, 5.30 po pietų, Interpraise National
Bankoje, Franklin st. & Beaver ave.

Sekr. J.Stasevyčius, Bx 41 Sta. A.

Youngstown, Ohio 56-ta kuopa laikys susirinkimus du
kart mėnesį: po 1-mai ir po 15-tai nedėdieniuos, 2 val. po
pietų, po N 292-296 E. Federal str. room 19.

Organ. J.J.SMAILIS, 270-274 E. Federal str.

Wilmerding, Pa. 57-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus
antrą ir paskutinį nedėdienį mėnesio, L.N.Kilube.

Elizabeth, N.J. 58-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas
antrą seređą kožno mėn., po N 111 Pine st. J.Baturos salėj.

Sekretorius J.Jusis, 82 Band Str.

So. Boston, Mass. 60-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus
kas pirmą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio po nr. 28 Bro-
adway st.

Jersey City, N.J. 59-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus
kas trečią nedėdienį kožno mėnesio, 3-čią val. po pietų pas
drg. Granskį, po nr. 200 Warren st.

KOMITETAS.

W. Lynn, Mass. LSPA. kuopa laikys susirinkimus pasku-
tiniame ketvergą kožno mėn., Lietuvį Ukšų Klubo sve-
tainėj 785 Western Ave.

Sekr. S.Danilavčius, 32 Linden st.

Riverton, Ill. 62 kp. laikys susirinkimus kas antrą nedė-
lią po 1-mam kiekvieno mėnesio, 7 val. vakare, Rudolph
Tillman svetainėje.

Sekr. A. Baravykas, Bx 96.

Wilmington, Del. Mus kuopos LSPA. susirinkimai atsi-
bina du kart per mėnesį: partijos ir kuopos reikaluose kas
2-ram seređos vakare ir mėnesiniai kas paskutinį šubatos
vakarą 7.30 val. kiekvienam mėnesį, N.E. Cor. Front &
Walnut Sts.

KOMITETAS.

Brighton, Mass. LSPA. kuopos susirinkimai atsibus kas
2-ą ir 4-ą nedėdienį kožno mėnesio, 3¼ val. po pietų, pas
S.Keršį, 36 Lincoln st. Sekr. J.Kuois.

Gilberton, Pa. 70-ta kuopa laikys susirinkimus kas pirmą
ir trečią nedėdienį kožno mėnesio 3 val. po piet. J.Rasimo
salėj. Sekr. C.Rice, Box 3.

Cambridgeport, Mass. kuopa laikys susirinkimus kas pir-
mą ir antrą ponedėlį kožno mėn., 7 val. vakare, ant Bur-
leigh st. Sekr. K.Armonas.

Lietuviškos Literatūros Agentura.

Visos knygos Lietuviškoj kalboj ėsan-
čios yra gaunamos, teipgi užrašinėju vi-
sus liet. laikraščius. Kiekvieno sykiu duodu
knygas dovenų. Atsiliepk katalogų, įdėdams
už 2c. marke. Knygynams sutaisau knygas,
apdarau ir suregystrovoju. Kreipkitės visad
pas savo draugą mokslaiėvį.

Esu agentu «Skardo» ir jo leidžiamųjų raš-
tų. Pažiūrėjimui galima gaut numerį už 6 c.
krasos ženklelį.

*Pusę pelno nuo knygų kas mėnesi priduosiu
LSPA. Literatūros Fondui.*

Fortunatas J. Bagorius.

Box 1399 Pittsburg, Pa.

Daugelis klausia ar galima užrašyt nuo pradžios šių metų

„Dilgeles“

juokų ir satyros laikraštį. Pranesam, kad galima, bėt rėk pa-
siskubint (o kas nor, gal ir ne nuo pradžios užrašyt).

Prekė 1 dol. už metus. Adrisuokit teip:
„Dilgeles“, 1418 So. 2-nd St. Philadelphia, Pa.

Draugai lietuviai

pas sava!

Cigarai geriausio tabako ir gardžiausias a-
lus už viso miesto; *stiklų didesnių niekur ne-
gausit, kaip pas Tamošiūną.* Atsilankykit, o
būsit užganėdinti.

A.Tamošiūnas,
1183 Michigan Av. DETROIT, Mich.

PUIKIAUSIAS LIETUVIŠKAS

SALIUNAS

Jono Alaburdos

Smagiausia vieta kožnam, kurs nori išsigert gryno miežinio
alaus, visokių vynų, geriausios degtinės ir tt. O kas per ciga-
rai! Net iš pačio Kubos atvežti. Kas sykį atsilankys, tas ir
savo draugams pasakys.

Cor. 4-th & North st. Minersville, Pa. [45]

Aptieka H.J. Wiethorn

Sumanus sutaisytojas gyduoliu, ant
kampo

Beaver ir Washington Ave.

ALLEGHENY, Pa. (12-37)

ATYDA: Lietuviai turi parodyt „Kovą“.

KAS DAR NEBUVO PAS MANE NUSITRAUKT

Fotografiju

Tai labai didelė klaidą padarė, nes niekas tarp pigiai ir puikiai
negali nutraukt. Eidami kur nors pas nežinomus tik vien pi-
nigus mokate, neturėdami jokio užgandtinimo. Kas tik ikišiol
nusiitraukė pas manę fotografiją, yra užganėdintas mano darbu.

Norintiejeje mokintis fotogr. amato, lai atsisaukia pas mane

Juozas Szukis

500 So. 2-nd st. Philadelphia, Pa. [36]

Dr. A. Volf,

Geriausias dantu gydytojas.

Ištraukia dantis be skaudumo, gydo ir plumbravoja juos,
įdeda padirbtus dantis. Priima kasdieną ilgonbutį Fabijani
nuo 8 val. iš ryto iki 1 v. po pietų ir nuo 3 val. po pietų iki 9 v.
vakare; nedėdieniais nuo 8 val. iš ryto iki 4 po pietų.

941 Christian Str. PHILADELPHIA, Pa. (5)

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Rovno,

423 Pine St. Philadelphia.

PRIMAMOSIOS VALANDOS:

Iki 10 išryto
Nuo 2 iki 3 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Puikiausiai išpopieruoju

ir išmalevoju sienas.

Darbą atlieku kuogeriausiai ir už visai žemą prekę.
Kreipkitės į mane, o busi užganėdintas.

**V.Silverman, 1010 So. 2-nd st,
Philadelphia, Pa. (7)**

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str.
Philadelphia, Pa.

James Lowrie, Dr.

Palaidojimo Biūras.

Pasimirus kokios šeimos mylimam ša-
nariui, kreipkitės po šiuo adresu:

1501-3-5 Beaver Ave., Cor. Locust Str.
(14-39) ALLEGHENY, PA.

**Ant Akmenu
Railroad Laikrodėlis**

Patentuotas regulia-
torius, ausuke užsuka-
mas ir nustatomas, vy-
riškas ar moteriškas, 18
K auksuotas, dvigubi
„Hunting“ lukštai, gra-
žiai iškvietkuotas. Tik-
rai gerai rodo. *Yra vi-
survartojamas geležinkelio tarnų, kaipo ge-
riausiai laikantis; gvarantuota ant 25 m.*

Šį laikrodėlį pasiūšime C.D.O. ant kiekvieno adreso, su
pavėjimu išegzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašoma,
užsimokėk expressi \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasi-
limk laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink,
kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie lai-
krodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lencif-
gėlį su kompasu dykai.

EXCELSIOR WATCH CO.,

52 Dearborn str. Chicago.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laikvorėčių ir siuntimo pinigų North
Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Teipgi
turi sąkrovą visokių Lietuviškų knygų. Neuzmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

VISIEMS ŽINOMAS SALIUNAS

JOHN D. BROWN.

Skaniausias miežinis alus, geriausė degtinė ir
vynas.

N. W. cor. 2-nd & Monroe St's,
Philadelphia, Pa.

E.E. Locke.

Agulna sąkrova vynų, šnapsų, alaus, girus ir porterio. Re-
kia žinot, kad mes visuomet duodam gerus gėrimus. Todėl lie-
gūviai nepralenkite mus. Pasirodykit pirkdami ir „Kovą“.

204 WESTINGHOUSE Ave. Willmerding, Pa.
Long Distonee Phone No. 12 - W. (17-42)

Jos. H. Reed.

Agulniai pardavinėja geriausių ir smagiausių alų iš Terre
Haute Bravarnios komp. Alus čionai visuomet patis aukš-
čiausio laipenio, tas pats ir su vynu, šnapsu ir kitais gerimais
Pirkėjai parodykit „KOVA“.

1900 Chartiers str., ALLEGHENY, Pa.
Abu telefonai, [17-42]

„Kova“

Išleina kas pėnėyčia. Prenumera į visias dalis svieto:

metams	\$ 2.00	„KOVA“ The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmeėiui	\$ 1.00	Subscription rates:
Apgarsaimų prekė:		One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Syktis už colį 50c. per mėnesį 1.00:		Six months \$ 1.00.
per metus	10.00	Advertisement rates on application.

Siunėiant raėtus, pinigų ir visokiųse redakėijos reikaluose susiraėant, adresuokite:

„KOVA“, 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

„Žarija“

vienintelis nedėlinis lietuvų darbininkų, bežemių ir mažažemių laikraėtis!

Tai yra tikriausias rankpelnių reikalų apėgnėjas ir didžiausias dabartinės męsų valdėios ir ponų prieėas.

Galima gauti „Kovos“ redakėijoje pavieniais NN, arba užsiraėyti visiems metams. Agentai, kurie jims „Žariją“ per „K“ redakėija, gaus 35 proc.

Kaina užsieniuose: metams 4 rub.; pusmeėiui 2 rub.; trims mėnesiams 1 rub.

Adresas: **VILNIUS,**

Tilto (Mostovų) gatvė, N 17, b. 2,

„ŽARLIJOS“ REDAKCIJAI.

Lietuviu Gydytojas

A.L. Graičūnas, Ph. G.M.D.

3202 So. Halsted st., kampas 32-ros gatvės, Chicago, Ill.

Lietuviai, nesiduokit savo apėgadinėt visokiems profesoriams, specialistams ir šundaktariams, pas kuriuos tik pinigų sukulsate, o sveikatos ir teisingos rodės negaunate. Jei sergi kokia liga, eik pas Dr. A.L. Graičūną, jis luos tau teisingą rodą **DYKAI** ir pasakys, ar galima išgydyt ir kaip ligai rydymas trauksis. Dr. A.L. Graičūnas neustaėdėjo nei vieno ligonio ir la pirmo pamatymo pasako, ar ligonis išgydomas, ar ne; kuri apėlima išgydyt, išgydo greitai ir už maža užmokeėtį.

Už suėlistus visada užstoja ir kompanijų agentai nenuperka manė. Suėleistams prie darbo, karų, geleėinkelių ir t.t., suteikia greitą pagėbą ir rodą.

Gydo visokias ligas: vyriėkas, motėriėkas ir vaikų ligas. Valandos priėmimo ligonių kasėdien ir nedėlioms: Nuo 8 ryto iki 10 val. vakare.

Telefonas 7399 Yards.

P. Y. OBIECUNAS.

12 & CARSON ST.

S.S. PITTSBURG, PA.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA
su kapitulu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuta
kaipo

All Nations Deposit
Bank.

(Visų Tautų Banka)

Męsų banka yra viena iš tvėriauėsių Suv. Valstijoseė, čarteriuota, esanti po kontrole Valetijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Pirmia pinigų užsėėdėjimui ir moka ke tvirtą procentą. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siunėia pinigų į visus dalis svieto. Padaro daviernastis atėikimui visokių reikalų su valdėia Rusijos. Išmairno visokius pinigų ant merikonėškų arba kitokių. Daro apėgėjimms nuo ugnies ant visų daiktų ir t.t. Pinigų dėl suėėdėjimo galite prisiegt paėto Money Order'iu arba Expresso Co., o tuojaus bus išėlytos bankavos knygtėės.

DOVANAI!

DOVANAI!

NAUJA LIETUVIŠKA

DAKTARIŠKA KNYGA

„VADOVAS IN SVEIKATA“

50.000 egz. vėl išleista šios knygos. Ji paraėyta D-ro Prof. COLLINS, o vėliausias išleidimas, su daug pridėjimų plaėiau išaiėkinta — visokios ligos ir kaip bėt sveiku bei laimingu. Pripildyta **DIREKTORIAUS COLLINS N.Y. MEDICAL INSTITUTO.**

Apart kitų mokėliėkų, kas reikalinga kiekvienam žinot, toj knygoj yra daug žingeidžių pamokimimų, apie vyrų ir motėrų lytiėka susituokimą, ką nieks dar ikiėiol teip atvirai ir drėėiai neapraė, kaip „Vadovas į Sveikatą“.

Tą knygą suvirėsum 200 lapų didžio, nors kaėtuoja 45c., bet kad apėvietimui liaudies išduota, tai kiekvienas, kuris atsius tik keletą stampų už prisuntimą, aptures per paėtą „VADOVĄ IN SVEIKATĄ“.

Šita knyga yra naudinga sveikiems ir sergantiems, vyrams ir motėtims, nes joj yra apraėymai kaip nuo visokių ligų išsisaugot, kaip jas išėgydyt, teipat visokių ligų vardai. Kiekvienas toj knygoj atras sau reikalingas žinias. Skaitytojās šios knygos, nereikalaus pas pseudo—geradejus jieėkot pagėbos.

Jei esi nesveikas, pirmiau neg kreipsies pas kokį daktarą, kad neesanėią ligą neėkalbėtų, tai išsiraėyk ir perskaityk „VADOVĄ IN SVEIKATĄ“.

Teipat COLLINS N.Y. MEDICAL INSTITUTAS, vyrų ir motėrų visokias ligas išgydo pasekmingai, nes pergalejimui ligų vartoja grynus vaistus, kokius tik žemė ir gamta išduoda. Kad ne ypatiėškai, tai (lietuviėškai) apraėyk ligą, kad liga bus išgydoma ir bus prisiusiti vaistai, tai kokio skyriaus ar vardo liga nebutu, bus išgydyta. Vaistai išsiuntinėjama po visą Ameriką ir kitas dalis pasaules **ADRESUOK:**

The COLLINS N.Y. Medical Institute

140 West 34-th st. New York, N.Y.

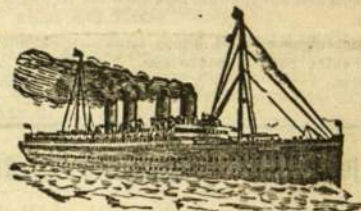
Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 5 po p. Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po p.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka

Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Iėmairno pinigų ir išsiunėia po gvarancija į visus šalies svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geleėinkelių tikiety.

Parduodame geleėinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA angliszkos kalbos.

Su ištarimu kiekvieno anglėėko žodžio lietuviėškai, k.t. be at [byst] žvėris; eigt [elt] aėtuoni; eye [ai] akis ir t.t. 174 pual. Su prisuntimu..... \$ 1.25

Vaiku Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir raėyt be mokintojo. 222 abėėėliai parodo žodžius druko ir graėaus raėto. Raėto žodžių yra 285. Puslapių 64. Su prisuntimu..... 15c

Naujas Budas išėimokinimo graėiai lietuviėškai raėyt. be pagėbos mokytojaus. 24 ps. 10c. Pinigų siunt per „Money Order“ po adresu:

P.Mikolainis, Box 62 New York.